

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ - ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

**Μετάφραση και Μεταφραστικός Σχολιασμός του
πρώτου κεφαλαίου του ταξιδιωτικού οδηγού του
Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού με τίτλο
«Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη»**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της

Ισμήνης Βλάχου
Ξ2017035

Μέλη Επιτροπής Εποπτείας:
Olaf Immanuel Seel, Α' Επιβλέπων
Γεώργιος Κεντρωτής, Β' Επιβλέπων

Κέρκυρα, Μάρτιος 2022

**Τίτλος: Μετάφραση και Μεταφραστικός Σχολιασμός του πρώτου κεφαλαίου του
ταξιδιωτικού οδηγού του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού με τίτλο
«Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη»**

Πίνακας περιεχομένων

0. Εισαγωγή- Περίληψη	5
0. Introduction (as Summary)	5
1. Μετάφρασμα	6
2. Πρωτότυπο Κείμενο	16
3. Μεταφραστικός Σχολιασμός.....	25
3.1. Βασικές Μεταφρασεολογικές Αρχές.....	25
3.2. Χρησιμότητα των Παράλληλων Κειμένων	25
3.3. Ανάλυση του Κειμένου-Πηγή	26
3.4. Πακέτο Μεταφραστικών Οδηγιών	27
3.5. Σχολιασμός Μεταφραστικών Επιλογών	27
3.5.1. Λεξιλογικές Ιδιαιτερότητες.....	27
3.5.2. Γραμματικές και Συντακτικές Ιδιαιτερότητες	29
3.5.3. Σημασιολογικές και Πολιτισμικο-Πραγματολογικές Ιδιαιτερότητες.....	30
4. Συμπεράσματα	31
Γλωσσάρι Όρων.....	32
Πρωτότυπο Κείμενο	52
Έντυπη Βιβλιογραφία	52
Ηλεκτρονικές Πηγές.....	52

0. Εισαγωγή- Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελείται από τη μετάφραση ενός αποσπάσματος του ταξιδιωτικού οδηγού που εκδόθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού με τίτλο «Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη» καθώς και από τον σχολιασμό των στρατηγικών που ακολούθησα κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Ο λόγος που επέλεξα ως θέμα της εργασίας μου τη μετάφραση ενός ταξιδιωτικού οδηγού οφείλεται στον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο τουρισμός στην οικονομία της χώρας μας. Ο θερινός τουρισμός, όχι μόνο συμβάλλει κατά μεγάλο βαθμό στο ΑΕΠ της χώρας, αλλά προσφέρει και εργασία σε ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων, μειώνοντας έτσι το συνολικό ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα. Προκειμένου, λοιπόν, να συνεχίσουμε να βρισκόμαστε στην κορυφή των καλοκαιρινών τουριστικών προορισμών πρέπει πρωτίστως να προωθήσουμε τον πολιτισμό μας στο εξωτερικό. Συνεπώς, η εν λόγω μετάφραση επιδιώκει να φέρει τους γερμανόφωνους αναγνώστες πιο κοντά στον πολιτισμό της Κρήτης και να τους παροτρύνει να επισκεφτούν οι ίδιοι το νησί. **Λέξεις Κλειδιά:** τουριστική μετάφραση, ταξιδιωτικός οδηγός, θερινός τουρισμός

0. Introduction (as Summary)

The following dissertation consists of the translation of an excerpt from the travel guide published by the Greek National Tourism Organization entitled “Discover Greece: Northern Crete”, as well as an analysis of the strategies I followed during the translation process. The reason I chose the translation of a travel guide as the subject of my dissertation is due to the highly significant role that tourism plays in the economy of our country. Summer tourism not only contributes greatly to the country’s GDP, but it also offers employment to a large number of people, thus reducing the overall unemployment rate of Greece. However, in order to keep being at the top of the summer tourist destinations, we must first promote our culture abroad. Therefore, the said translation seeks to bring the German speaking readers closer to the culture of Crete and to encourage them to visit the island themselves.

Key Words: tourist translation, travel guide, summer tourism

1. Μετάφρασμα

NORD-IRAKLIO

Eine Sammlung von Kulturen im Wandel der Jahrhunderte

Nord-Iraklio ist wie Raki¹: zuerst hat man Angst, es zu probieren, es riecht nach Alkohol, man zögert und schließlich...erliegt man ihm. Der erste Drink fühlt sich wie ein Elektroschock an! Genauso wie wenn man die überfüllte Metropole Iraklio und die von nordeuropäischen Touristen überbevölkerten Siedlungen in Chersonissos, in Malia, in Agia Pelagia oder in Gouves zum ersten Mal sieht.

Der erste Geschmack braucht einige Zeit, um sich abzukühlen. Es scheint, als ob man keinen weiteren Drink haben würde. Doch bestehen die guten Freunde darauf. „Nehmen wir noch einen“, sagen sie und stellen sich einer zweiten Herausforderung. Und um einen zweiten Blick auf ihre beliebteste Stadt zu genießen, die sich ständig verändert und mit jedem Schritt noch freundlicher wird. Eine Stadt volle farbenfroher Pfade, die einen zu endlosen Spaziergängen durch die Innenstadt oder oberhalb der eindrucksvollen venezianischen Mauern oder zur Festung Koules und dem Leuchtturm des neuen Hafens auffordert. Eine Stadt, die zum Bummel entlang der Küstenhäuser und der Bergdörfer, wie das Dorf Koutouloufari in Chersonissos oder das Dorf Mochos in Malia und Fodele nahe Agia Pelagia einlädt. Schließlich ist man derjenige, der selbst nach einem dritten Drink fragt und beginnt, nach den Hinterlassenschaften einer der größten und wichtigsten Kulturen der Welt zu suchen, der minoischen Kultur. Diese findet man in Knossos, in Malia, in Archanes, in Tylissos und in vielen anderen Gegenden Kretas.

Der vierte Drink wird dann vom alten Kaffeehaus (oder „Kafeneio“, wie die Einheimischen es nennen) spendiert. Alte Kaffeehäuser findet man in den Bergdörfern, wie Smari, Kera oder Lyttos. Diese Kaffeehäuser sind für ihre wenigen, aber freundlichen Bewohner bekannt, die sehnlichst darauf warten, einige Zeit mit Ihnen zu verbringen. Geben Sie ihnen eine Chance. Wenn Sie dann heimkehren, haben Sie – mindestens– eine Flasche Raki in Ihrem Koffer und diesen Ort voller einzigartiger Menschen in Ihrem Herzen.

SEHENSWERTES

KOULES

Athen hat die Akropolis, Thessaloniki hat den Weißen Turm und Iraklio hat die Koules; die venezianische Seefestung, die am Eingang des Hafens gebaut wurde, um den Durchgang zu schützen und zu inspizieren. **Rocca a Mare**, wie es damals genannt wurde, wurde zwischen 1523 und 1540 gebaut. Es ist ein Massivbau, der im Erdgeschoss 26 verschiedene Bereiche hat, die mit einem zentralen Korridor verbunden

¹ Raki (auf Kreta auch als Tsikoudia und im Rest Griechenlands als Tsipouro bekannt) ist ein alkoholisches Getränk, das aus Obst produziert wird. Es ist in den Balkanstaaten weit verbreitet und sein Alkoholgehalt ist 40%.

sind. Während der Türkenherrschaft wurden diese Bereiche in Gefängniszellen umgewandelt. Im Obergeschoss befinden sich die Schießscharten und dort sind auch die Kanonen positioniert. Wenn man sich von der westlichen oder östlichen Seite nähert, sieht man oben, an den zentralen Stellen, die eingebauten Marmorreliefs, welche die geflügelten Löwen abbilden –ein Symbol der venezianischen Herrschaft.

Bei schönem Wetter wandern oder fahren die Bewohner mit dem Fahrrad von hier bis zur anderen Seite des Piers, wo der Leuchtturm steht. Die Distanz ist ca. 2,5km.

***Info** Der Eingang von Koules befindet sich auf der gegenüberliegenden Seite der Straße des 25. August. In den Sommermonaten finden in der Festung Kulturveranstaltungen und Ausstellungen statt.*

BESUCH DER VENEZIANISCHEN MAUER

1462 markierte den ersten Versuch. Es bedurfte der Pläne des besten Mechanikers Venedigs, **Michele Sanmicheli**, und mehr als 100 Jahren Arbeit von den Kretern, um diese eindrucksvolle 3km lange Mauer mit ihren vier Toren und sieben Bastionen zum Leben zu erwecken. Die Angriffe darauf waren zahlreich und der Höhepunkt war die 21-jährige Belagerung, die im Mai 1648 begann. Die Mauern gaben nie nach und die Belagerung endete nur mit dem Gold der Türken, im Jahr 1669.

Die Mauern bleiben auch heute noch so prächtig wie eh und je, ohne Anzeichen der blutigen Kriege. Sie bieten eine einzigartige Tour durch die Umgebung von Iraklio, mit ihrer atemberaubenden Aussicht, die durch die jüngsten Begrünungen verbessert wurde, und mit ihren vielen Bänken, welche die Möglichkeit zum Ausruhen bieten. Beginnen Sie ihren Spaziergang am besten von der **Agios-Andreas-Bastion**, deren Eingang in der Ethnarchos Makarios-Straße liegt. Von hier aus sowie von der **Bastion Sabionara**, auch als „Tor des Sandes“ bekannt (gr. „Πύλη της Αμμου“ [Pili tis Amμου]), an der östlichen Seite der Befestigung befindlich, fand 1669 der Angriff und die Besetzung des Schlosses von den Türken statt. Sie können zur nördlichen Oberbastion gehen, die mit ihrer spektakulären Aussicht auf das Kretische Meer die beste Aussicht über Iraklio bietet.

Wenn Sie ins Zentrum der Stadt gehen, finden Sie die zweite Bastion des **Pantokrators (des Allmächtigen)** und nachdem Sie das **Chanioporta** überquert haben, erreichen Sie die **Bethlehem-Bastion**, die ihren Namen von der kleinen Kirche der Jungfrau Maria von Bethlehem erhielt. Die nächste Bastion ist die von **Martinengo**, gleich nach dem mittleren Tor. Zusammen mit der **Bastion des Pantokrators** und der **Vitturi-Bastion** waren sie die mächtigsten Landbastionen und wurden deshalb von der türkischen Artillerie in Angriff genommen. Das **Grab von Kazantzakis** befindet sich auf der Oberbastion. Dort sind Sie am südlichsten und höchsten Punkt der Festung und haben einen Blick über die ganze Stadt.

Wenn Sie den Parkplatz des Spielfelds überqueren, können Sie weitergehen, bis Sie am Neuen Tor vorbeigehen und die **Jesus-Bastion** erreichen. Ab dieser Stelle ist die Umgebung nicht verändert. Wenn die Mauern niedriger werden, treten die höhen Gebäude an ihre Stelle. Es steht Ihnen natürlich frei, den Feldweg weiterzugehen und nachdem Sie an der Vitturi Bastion vorbeigegangen sind, erreichen Sie schließlich den **Platz der Freiheit** (gr. „Πλατεία Ελευθερίας“ [Plateia Eleftherias]).

***Info** Die komplette Distanz von der Agios-Andreas-Bastion bis zur Jesus-Bastion ist ca. 2,5km. Es gibt Ausgänge aus der Mauern in jeder Bastion. In den ersten vier Ausgängen gibt es auch detaillierte Angaben zu ihrem Bau. In vielen Bereichen des Mauergrabens wurden Freizeiteinrichtungen mit Basketball-oder Tennisplätzen, Grünflächen mit Bänken und kleinen Pfaden zum Wandern erstellt.*

ABSOLUT SEHENSWERTES

DAS AQUARIUM

Stellen Sie sich vor...Sie sind auf dem Meeresgrund. Keine Tauchermaske, keine Schwimmflossen, kein Schnorchel! Sie können die **Matala-Felsen**, den **Meeresgrund von Vai** und die tropischen Pflanzarten sehen, die in den Tiefen des Mittelmeers und des Roten Meers wachsen. Die drei **Haie** sind eine der Attraktionen, aber nicht das Highlight der Show. Außerdem öffnet die einzigartige Leinwand des Mittelmeers, des griechischen Meeresgrunds und der 600 Meter langen tropischen Umwelt Ihnen den Blick für die 2.500 Organismen, die im griechischen Meer zu finden sind (von den winzigen **Seepferdchen** bis hin zu den pummeligen Zackenbarschen) und für die 200 unterschiedlichen Fauna-Arten, in die sie eingeteilt werden können. Die Fische sind in 32 verschiedenen Tanks mit einer Kapazität von 1.600.000 Litern untergebracht und stellen daher das größte Aquarium des Landes und eines der größten im gesamten Mittelmeer dar.

***Info** Das Aquarium bietet detaillierte Kommentare zu den verschiedenen Fischarten, die Sie sehen und Sie können dazu auch spezielle Audio-Guides bekommen. Das Aquarium befindet sich in Gournes und ist das ganze Jahr über geöffnet (Sommerprogramm, von 01.05 bis 15.10, 09:00-21:00 Uhr, Telefonnummer 00302810337788, www.cretaquarium).*

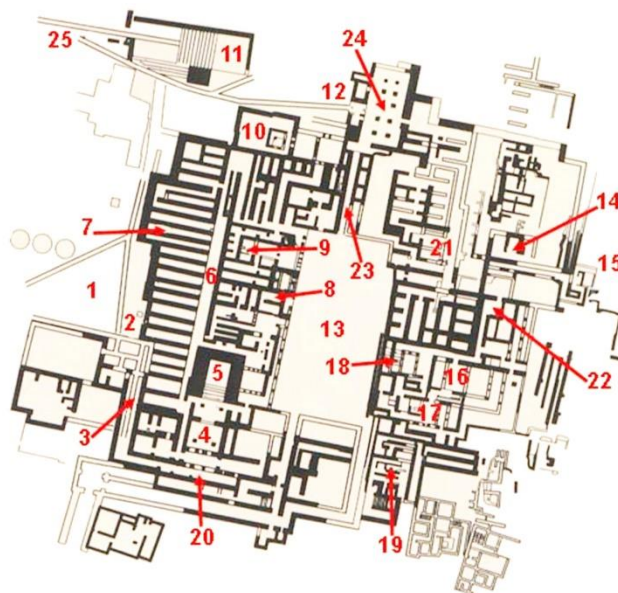
DAS HERZ DER MINOISCHEN KULTUR

Das größte und wichtigste Zentrum der minoischen Kultur hat seinen Besuchern viel zu bieten. Es ist kein Zufall, dass Knossos die Inspiration für die bezauberndsten griechischen Sagen ist. Einige Beispiele sind die Sage von Theseus mit dem Faden von Ariadne und die Sage von Daidalos, seinem Sohn Ikaros und der ersten Flugmaschine. Knossos war von der Jungsteinzeit (7000-3000 v. Chr.) bis in die römischen Jahre immer besiedelt und wurde 1878 vom kretischen Händler **Minos Kalokerinos** entdeckt. Der große englische Archäologe **Arthur Evans** begann 1900 systematische Ausgrabungen und führte sie bis 1931 fort, als er den Palast sowie einen großen Teil der minoischen Stadt und der Friedhöfe entdeckte. Die Wiederherstellung des Palasts von Knossos (Rekonstruktion und Ergänzung), die zu seiner heutigen Form führte, ist ihm ausschließlich zu verdanken. Ein Besuch in Knossos umfasst selbstverständlich auch eine Tour im **Palast**, in dem sich der Thron von König Minos befindet. Mit seiner Fläche von 20.000 m² gilt er als das bedeutendste aller minoischen Machtzentren.

Die archäologische Stätte von Knossos hat vier Flügel, die den zentralen Hof umgeben. Der Hof hat eine rechteckige Fläche von 50 x 25 Metern, was ein architektonisches Element aller minoischen Paläste ist. Der **Ostflügel** besteht aus den königlichen Gemächern, den Werkstätten und einem Heiligtum, während der **Westflügel** aus den

Lagerhäusern mit den großen Krügen, den Heiligtümern und den Schatzkammern, in denen die so genannten „Schlangen-Göttinnen“ gefunden wurden, besteht.

Im Westflügel befindet sich auch der **Thronsaal**, dessen Name vom Steinstuhl stammt, der hinter der Vorhalle steht. Seine Nutzung ist schwer zu bestimmen und Evans glaubte, dass diese Räume für Rituale verwendet wurden, die der König von Knossos wegen seines religiösen Status leitete. Eins ist sicher: Dieser Thronsaal weicht von unserem konventionellen Verständnis eines Thronsaals ab. Im Obergeschoss befanden sich die Festsäle. Im **Nordflügel** hingegen war das „**Teloneio**“, das so genannt wurde, weil es der Anschlusspunkt zwischen dem Palast und dem Hafen der Stadt war. In der Nähe des „Teloneios“ steht ein Steintheater und der Reinigungstank, der zur Läuterung der Gäste eingesetzt wurde, die den Palast vom nahegelegenen nördlichen Eingang betraten. Schließlich dominiert im **Südflügel** der majestätische **südliche Voreingang**, der durch Evans Wiederherstellung seinem Originalzustand ähnelt. Das Wandbild vor Ihnen stellt einen Mann dar, der einen Behälter für Trankopfer („Rhyton“) hält. In der Nähe des südlichen Voreingangs befinden sich die heiligen Hörner. Doch gibt es auch

Denkmäler außerhalb des Palastes: der „**Kleine Palast**“ (westlich), die „**Königliche Villa**“ (nordöstlich), das „**Haus der Altarwand**“ (nordwestlich), die „**Karawanserei**“ (Gästehaus im Süden), das „**Unerforschte Haus**“ (nordwestlich), das „**Königliche Tempelgrab**“ (ca. 600 Meter südlich vom Palast), das „**Haus des Hohepriesters**“ (300 Meter südlich von der Karawanserei), das „**Südliche Haus**“ (südlich vom Palast) und die „**Villa Dionysos**“.

1.Westhof 2.Westlicher Eingang 3.Korridor der Prozession 4.Südlicher Voreingang 5.Große Treppe 6.Korridor der Lagerhäuser 7.Lagerhäuser 8.Heiligtum 9.Thronsaal 10.Westlicher Reinigungstank 11.Steintheater 12.Nördlicher Eingang 13.Zentraler Hof 14.Lagerhäuser der großen Krüge 15.Östliche Bastion 16.Doppeläxten 17.Zimmer der Königin 18.Treppe 19.Königliche Gemächer 20.Südlicher Voreingang 21.Korridor vom Damebrett 22.Werkstätten 23.Korridor des nördlichen Eingangs 24.Teloneio 25.Gepflasterte Straße

Info Sie können die archäologische Stätte von Knossos leicht finden, indem Sie der Allee von Knossos folgen, die ganz Iraklio durchquert. Die Stätte ist täglich von 08:30 Uhr morgens bis 15:00 Uhr mittags geöffnet. Im gesamten Platz gibt es Kommentare darüber, was Sie vor sich sehen und es besteht auch die Möglichkeit einer einstündigen Privatführung.

WEITERES SEHENSWERTES

„DIE KÄSE DER GREISIN“

Die Überlieferung sagt, dass diese riesigen Felsen, die über die Weinberge und die Olivenbäume verstreut sind, früher Brote oder Käse waren und einer bösen und geizigen Greisin gehörten. Die Greisin stellte sie den armen und hungernden Menschen zur Schau, bis sie eines Tages bestraft wurde und ihre Habe zu Felsen wurden. Die Wissenschaft hingegen sagt, dass sie die Rückstände der Erosion von Kalksteinfelsen sind, die sich während des Pliozäns, vor einer Million von Jahren, ergaben. Auf diesen Felsen befindet sich der bekannte Hügel „Patella von Prinias“, der die Akropolis der antiken Stadt von Risinia war. Hier wurden kultisch verehrte Grabhügel und Tempel ausgegraben, die aus der Geometrisch-Archaischen Zeit stammen.

SMARI

Eine traditionelle kretische Siedlung mit restaurierten Steinhäusern und Ruinen alter Gebäude. Wenn Sie auf die gegenüberliegende Seite des kleinen zentralen Platzes gehen und die zentrale Straße überqueren, sehen Sie die ländliche Straße, die zur historischen Akropolis von Smari führt. Hier können Sie die traumhafte Aussicht über das Dorf und über die Olivenhaine, die bis zur nördlichen Küste von Gouves reichen, genießen.

Lyttos

Südlich des Dorfes Kastelli (auch bekannt als Kissamos), abseits vom Stadtlärm, liegt ein Dorf wie aus einer Märchenwelt. Mit schönen Gässchen und alten Kaffeehäusern ist es das Gegenmittel gegen das hektische Leben des Küstenbezirks. Sie können zu Fuß ins Zentrum des Dorfes gehen, bis Sie die Kirche von Agios Georgios erreichen, die laut der Inschrift an der Tür 1886 gebaut wurde. Einen Kilometer vom Dorf entfernt, befindet sich die archäologische Stätte von Lyttos, die gemäß dem Historiker Polybios die älteste Stadt auf Kreta ist. Daneben steht das byzantinische Kirchlein von Agios Georgios. Der spektakuläre Panoramablick auf die Hügel und das Dorf Castelli ist die Wanderung ganz bestimmt wert.

OFFENBARUNG VON GEHEIMNISSEN

DIE KLÖSTER

Wunder, die viele heilten. Ikonen, die aus den Händen ihrer Diebe rutschten und an ihren Platz zurückkehrten. Unerbittliche Schlachten und Massaker während der Türkenherrschaft: Jedes Kloster hat seine eigene Geschichte und es lohnt sich, sie von den Mönchen selbst zu hören. Das älteste Kloster ist das Nonnen-Kloster von **Paliani** aus dem 6. Jahrhundert, das noch älter als die Klostergemeinde vom Athos ist. Das Kloster von Paliani liegt 2 km vom Dorf **Venerato** entfernt. Es ist keine Kommune und seine vielen kleinen Zellen ähneln den Häusern einer kleinen Siedlung. Hinter der Kirche von Paliani steht der „heilige Baum“, der eine 1.800 Jahre alte Myrte ist. Innerhalb des Baumes soll die alte Ikone der Jungfrau Maria sein. Wie die Legende besagt, als die Mädchen des Dorfes die Ikone entdeckten, wickelten sie die Ikone mit den von der Myrte geschnittenen Blättern ein, die später lebendig wurden, wuchsen und zu diesem wundertätigen Baum wurden.

Wenige Kilometer von **Krousonas** entfernt befindet sich das **Kloster der Agia Eirini**. Diese Grabkapelle wurde an der Stelle gebaut, an der die Gebeine der 33 im Jahre 1822 ermordeten Mönche gefunden wurden. Sie wirft Licht auf die Schlachten, die hier während der Türkenherrschaft stattfanden. In der Nähe des Klosters der Agia Eirini, südlich der Straße, die von Krousonas nach Asites führt, steht das Kloster **Agios Georgios** mit seiner kleinen Kapelle, die sich durch ihre Ikonenwand auszeichnet. Hier wurde der General der Kavallerie von Ostkreta begraben, nachdem er am 18. September 1868 getötet wurde.

EIN HALBES JAHRHUNDERT IM SELBEN KAFENEIO

„Kommen Sie herein, damit ich Ihnen ein Glas Raki spendiere“. Das Kafeneio von **Antonis Roditakis** in **Smari** feiert mehr als ein halbes Jahrhundert Bestehen und der Besitzer und seine Frau öffnen ihre Türen für jeden und verwöhnen ihre Gäste mit freien Getränken! Die Freude, die sie jedes Mal empfinden, wenn Touristen ihr Dorf besuchen, ist riesig, denn das Einzige, was sie in den letzten Jahren sehen, sind die einsamen Häuser und Straßen. „Hier war früher die größte Geschäftsstraße“, sagt Herr Roditakis nostalgisch, denn was es noch in dieser Straße gibt, sind sein Kafeneio, ein Lebensmittelgeschäft und eine Taverne. Aber auch ein paar gute Freunde, die sich um den Holzofen versammelt sind, können ein Lächeln in seinem Gesicht wiederbringen. Sobald Sie sich den Kartenspielen zuwenden, ist schon Ihr Glas mit Raki und Ihr Teller mit Käse und Paximadia, dem traditionellen kretischen Zwieback, gefüllt. Und da hier alle Freunde sind, spendieren die Stammgäste Ihnen sofort ein Glas Raki. Und was können Sie anderes tun, als dass ihr freundliches Angebot anzunehmen?

DIE TAVERNE AGRIOGIANNOS IN KYPARISSOS

„Manchmal trinken die Gäste ein bisschen mehr und bleiben ein paar Tage hier. Wie sie selber sagen: Warum soll ich gehen, wenn ich am nächsten Tag wiederkomme?“. Die anderen Gäste lachen und bestellen die ersten Gerichte. Das Ein-Mann-Orchester und der Besitzer, **Giannis Somarakis**, ähnelt einem Mönch vom Athos, aber in Wirklichkeit hat er vier Kinder mit der Moskauerin Anna, die selbst Kreterin geworden ist. Herr Giannis hat eine Taverne in Kyparissos (auch als Kyparissi Temenous bekannt), aber er ist kein Gastronom. Seine Taverne hat eine einzigartige Persönlichkeit, aber sie hat keinen Namen, keinen Strom, kein Fernsehen, keine Musik und keinen Elektronherd! Sie befindet sich im Erdgeschoss seines Steinhauses, im Schein von Kerzen. Das Essen für 50 Menschen wird von drei Personen gleichzeitig im Holzofen („Stofa“) gekocht und Herr Giannis macht die Pommes Frites (die besten auf Kreta). Und wenn Sie glauben, dass Sie alles schon gesehen haben, zeigt er Ihnen sein Dreirad mit einem Automotor und zwei Kutschen...

Im Sommer, wenn die Taverne schließt, gibt er in den umliegenden Dörfern Konzerte, zusammen mit Dimitris Apostolakis – von der Musikband „Chainides“. Und zu anderen Zeiten nimmt er an Veranstaltungen im „**Theater der Äcker**“ (gr. „Θέατρο των Αγρών [Theatro ton Agron]“) teil, das sich in den Weinbergen befindet und einem antiken Theater ähnelt (Informationen unter 00306946969971). Aber warum nennen ihn die Menschen Agriogiannos („den wilden Giannos“)? „Weil ich meiner Taverne keinen Namen gegeben habe, und jeder sie frei nach Fantasie taufen kann, wie er will.“

FABRIK ELENI

Die restaurierte „Fabrik Eleni“ in Epano Archanes führt Sie in die traditionelle Olivenölherstellung ein. Die Fabrik wurde 1870 in einer türkischen Nachbarschaft, auf einem minoischen Mauerwerk und nach der traditionellen Architektur gebaut. Im Erdgeschoss befinden sich die alte, von Pferden geführte Fabrik und die Ausrüstung des 19. Jahrhunderts (Geräte und Nutzgegenstände). Im Obergeschoss gibt es in einem speziellen Vorführraum mit reichlich audiovisuellem Material über die vielen verschiedenen Herstellungstechniken von Olivenöl (Informationen unter 00302810-751331, 00306946850850, www.oilvisit.com).

DAS MUSEUM VON ROSS DALY IN HOUDETSI

Das ist die größte und wichtigste Ausstellung in Griechenland, mit mehr als 200 Musikinstrumenten aus fast allen Kontinenten und aus verschiedenen Epochen. All dies hat Ross Daly, der künstlerische Leiter der Musikwerkstatt „Labyrinth“, während seiner Reisen in den Ländern des Ostens gesammelt, um die Musiktraditionen jedes Landes zu untersuchen. Die Instrumentensammlung besteht hauptsächlich aus Saiteninstrumenten, mit einigen Ergänzungen von Blas- und Schlaginstrumenten. Die Leier aus Griechenland und ähnliche bogenförmige Instrumente, wie die Sarangi aus Indien und die Gadulka aus Bulgarien zählen zu den interessantesten Teilen der Sammlung. Zudem zeichnen sich die Lauten und die Ouds aus der Türkei, Griechenland und der arabischen Welt, die afghanische Rabab und die zwei Tars aus Aserbaidschan und Persien durch ihre Einzigartigkeit und reiche Geschichte aus.

***Info** Im Sommer finden im Hof des Museums Konzerte statt, bei denen die Musiker oft die tatsächlichen Instrumente des Museums verwenden. Außerdem organisiert das Museum von Juni bis September Musikseminare für professionelle Musiker. Die Lehrer kommen aus aller Welt und werden von Ross Daly persönlich eingeladen. Öffnungszeiten des Museums: 09:00-16:30, (Informationen unter 00302810-741027, www.labyrinthmusic.gr).*

DER SEE AM DIGENI-GRAB („TOU DIGENI, – TO MNIMA“)

Einige Kilometer nach **Panasos**, auf dem Weg nach **Gergeri**, steht vor einem hohen Hügel ein braunes Schild. Auf dem Schild steht: „Η λίμνη του Διγενή το μνήμα“, was übersetzt so viel heißt, wie „Der See am Grab von Digeni“. Es könnte wie ein Streich aussehen, wenn man die Landschaft um sich herum betrachtet. Doch das ist es nicht. Alles, was Sie tun müssen, ist links abzubiegen und die 200 Meter lange Straße entlang zu gehen, die zum Gipfel des Hügels führt. Dort sehen Sie einen kleinen, natürlichen, saisonalen See und das erstaunliche Rückhaltebecken, das von den Quellen von Gergeri mit Wasser versorgt wird und gebaut wurde, um die Bewässerungsbedürfnisse der Umgebung zu decken. Seine Kapazität beträgt 244.077 Kubikmeter und seine Fläche 41.000 Quadratmeter. Sein wirtschaftlicher Wert ist groß, wenn man bedenkt, dass die Wasserressourcen der Insel, insbesondere im Zentrum und im Osten, beschränkt sind. Auch wenn die Tür des Geheges geschlossen ist, können Sie eine Runde um das Rückhaltebecken machen, um eine sichtbare Stelle zu finden.

DIE ALTEN LEBENSMITTELGESCHÄFTE IM NORDEN

Kleine oder große, leere oder voller Lebensmittel, die Lebensmittelgeschäfte der Gebirgssiedlungen sind Wahrzeichen. Sobald Sie den Raum betreten, betreten Sie eine Zeitmaschine, die Sie in die Vergangenheit reist. Eines, das sich besonders auszeichnet, ist das Lebensmittelgeschäft von Frau **Sofia Myradoraki** in **Lyttos**, das etwas schwer zu finden ist, obwohl es sich am Dorfeingang befindet, da es kein Schild hat. Wenn Sie durch das Fenster gucken, sehen Sie einen kleinen Raum, der mit so vielen Sachen gefüllt ist, dass der einzige freie Platz die Decke ist. Seit 20 Jahren versorgen Frau Sofia und ihr Mann die Bewohner des Dorfes mit den notwendigen Gütern. Sie haben nur eine Beschwerde: „Die Dorfbewohner verringern sich. Die jungen Leute gehen weg. Es sind nur noch 70 bis 80 Menschen hiergeblieben“. Leider werden zusammen mit den Menschen auch die Sachen in den Regalen weniger und die alten Lebensmittelgeschäfte in allen Siedlungen sind vom Aussterben bedroht.

MUSEUM FÜR KRETISCHE GESCHICHTE UND TRADITION IN ARCHANES

3 Kilometer von Archanes, auf dem Weg nach Iraklio, stellt Michalis Nik. Psaltakis in einem großen Raum diverse Gegenstände aus vielen Dörfern Kretas aus. Diese Gegenstände verkörpern die kretische Geschichte und Tradition vom 9. Jahrhundert bis heute. Werfen Sie einen Blick auf die Sammlung von Objekten aus dem Zweiten Weltkrieg sowie von den persönlichen Gegenständen des deutschen Generals Kreipe. In den fünf Sälen des Museums gibt es auch Webstühle, Weinkelter und Maschinen zur Herstellung von Olivenöl. Ab Mai täglich von 09:30 Uhr bis 17:00 Uhr geöffnet (Informationen unter 00302810-751853, 00302810-731721, 00306976116645).

DAS LYCHNOSTATIS-MUSEUM

Der Assistenzprofessor für Augenheilkunde und Sammler-Volkskundler **Giorgos Markakis** brauchte zusammen mit seinem Sohn Giannis und vier Arbeitern ungefähr 6 Jahre, um dieses Museum „des traditionellen Lebens und der Volkskultur von Kreta“ zu bauen, das sich auf der östlichen Seite des von Leben strotzenden Chersonissos befindet. Mit Hilfe von Steinen, Holz und Ton schafften sie, einen einzigartigen Platz voller Unikate zu bauen. Das Museum ist in drei thematische Abteilungen unterteilt. Die folkloristische Abteilung umfasst das städtische und ländliche Haus, die Werkstätten der traditionellen Handwerker sowie Elemente der mündlichen Überlieferung und der Lokalgeschichte. Hier finden Sie die „**Liveri**“ (1882), welche die metallische Saugölpumpe war und verwendet wurde, wenn der Ölstand im Krug niedrig war. Die physiognostische Abteilung umfasst die Gärten mit Exemplaren von der einheimischen kretischen Flora, den Raum der Umwelterziehung sowie eine kleine Sammlung von Bodenschätzen von Kreta. Schließlich umfasst die künstlerische Abteilung Werke von alltäglichen Künstlerinnen und Künstlern, wie z.B. von der Bäckerin oder vom Hirten.

Info Die Exponate des Museums werden von verschiedenen schriftlichen „*Mantinades*“ (volkstümlichen kretischen Liedern) begleitet. Im Hof befindet sich ein Café. Das Museum ist täglich von 9 Uhr morgens bis 2 Uhr mittags geöffnet (003028970-23660, 22021, www.cretan-openair-museum.gr).

DIE EWIGE STADT

Die alte kleine Hafenstadt von Knossos wurde oft von verschiedenen Herrschern regiert. Römische, byzantinische, arabische, venezianische, türkische und deutsche Eroberer haben ihr im Laufe der Jahre eine andere Form und einen anderen Namen gegeben. Heutzutage verändert die ewige Stadt von Iraklio noch einmal ihr Aussehen und präsentiert sich völlig neu. Neue Fußgängerstraßen entstehen im Herzen der Stadt und die alten Gebäude werden restauriert. Obgleich es einige Klagen über die Autos gibt, die außerhalb des Zentrums gelassen werden müssen oder in den umliegenden Gassen beengt geparkt sind, erkennt letztlich jeder an, dass diese Fußgängerstraßen eine Oase in der chaotischen Struktur der Stadt sind. Der beste Ausgangspunkt für Ihre Tour ist der Anfang der zur Fußgängerzone gewordenen **Straße des 25. August**, die sich auf der gegenüberliegenden Straße der Festung Koules befindet (siehe Kapitel „Sehenswertes“). Während der venezianischen Herrschaft war dies die wichtigste Straße, da sie den Hafen mit dem Agios Markos-Platz (wo sich der Herzogspalast befand) verband. Die Türken vernichteten am 25. August 1897 die Straße und schlachteten ca. 500 christliche und 17 englische Soldaten ab.

Bald erreichen Sie die **Kirche von Agios Titos** und den wunderschönen Platz auf der rechten Seite. Der ursprüngliche Bau der Kirche fand nach der Befreiung der Insel durch Nikephoros Phokas im Jahre 961 n.Chr. statt. Trotz ihrer Umwandlung in eine katholische Kirche während der venezianischen Herrschaft verlor sie ihre byzantinischen Merkmale nicht. Während der Türkenherrschaft wurde sie in eine Moschee umgewandelt und die heutige Kirche vor Ihnen wurde von Grund auf neu gebaut, da die vorherige durch das große Erdbeben von 1856 zerstört wurde. Seit 1925 funktioniert sie als eine orthodoxe Kirche. Am besten besichtigt man sie bei Dämmerung, wenn sie beeindruckend beleuchtet wird.

Gleich nach der Kirche von Agios Titos steht auf der linken Seite **Loggia**, ein Gebäude von einzigartiger Architektur und Sitz des Rathauses der Stadt. Während der venezianischen Zeiten war es ein Klub für Adlige und Herren. Es wurde ursprünglich 1541 gebaut, während der zweite Wiederaufbau 1628 von **Francesco Morosini** geleitet wurde und zu seiner heutigen Form führte. Zwischen 1961 und 1979 musste es jedoch wegen der Zerstörungen während der Türkenherrschaft restauriert werden, da es als eine Waffenkammer verwendet worden war.

Wenn Sie die Straße des 25. August entlanggehen und am weiteren drei Gebäude nach dem Rathaus vorbeigehen, erreichen Sie die **Basilika von Agios Markos**, die heute als die Öffentliche Kunstgalerie dient. Der Bau der dem Schutzpatron von Venedig gewidmeten Kirche begann im Jahr 1239. Die Basilika hat drei Schiffe, ein Holzdach und eine Loggia an der Westseite. Früher hatte sie einen beeindruckenden Glockenturm, aber die Türken haben ihn abgerissen und an seiner Stelle ein Minarett gebaut. Fast auf der gegenüberliegenden Seite der Öffentlichen Kunstgalerie befindet sich der Platz mit den Löwen – wie ihn die Einheimischen wegen der vier Marmorlöwen nennen, die den **Morosini-Brunnen** stützen. Die überwältigende skulpturale Gestaltung fand 1628 von Francesco Morosini statt und die Reliefs des Beckens bilden Themen der griechischen Mythologie ab (im Frühling 2007 waren die Fliesenarbeiten des Platzes im Gange). Genau gegenüber den Löwen beginnt die Daidalos-Straße, eine der ersten Fußgängerstraßen der Stadt und die kommerziellste mit allen Designerläden. Parallel zur **Daidalos-Straße** ist die **Korais-Straße**, die mit den beliebtesten Cafés der

jungen Menschen gefüllt ist. Wenn Sie die Daidalos-Straße weitergehen, erreichen Sie in Kürze den riesigen **Freiheit-Platz**. Von hier aus können Sie einfach den alten venezianischen Hafen besuchen, wo Sie die spektakulären **Trockendocks** sehen, in denen die Galeeren entworfen und repariert wurden.

***Info** Auf der gegenüberliegenden Seite der Kreuzung zwischen der Straße des 25. August und der Dikaiosinis-Straße beginnt die 1866-Straße, eine kleine Fußgängerstraße, entlang derer sich der alte Markt der Stadt befindet. Hier finden Sie alles – von Obst und Gemüse bis zu Stoffen und Souvenirs. Wenn Sie die Straße bis zum Ende gehen, erreichen Sie den Kornaros Platz (gr. „Πλατεία Κορνάρου [Plateia Kornarou]“).*

DIE BRUNNEN VON IRAKLIO

Außer dem gern fotografierten Morosini-Brunnen und seinen vier Löwen verdienen noch zwei weitere Brunnen Ihre Aufmerksamkeit. Der erste ist der im Jahr 1588 gebaute Bembo-Brunnen (auf dem Kornaros Platz, gerade dort, wo die 1866-Straße endet). Er ist mit venezianischen Wappen und mit einer kopflosen Statue aus der Römerzeit verziert. Dahinter stehen die Skulpturen von Erotokritos und Aretousa, die die Helden eines bekannten lyrischen Epos der kretischen Renaissance sind. Der zweitbekannteste Brunnen ist der Priuli-Brunnen oder Delimarkos-Brunnen, der 1666 unter der Aufsicht von Antonio Priuli gebaut wurde. Er befindet sich südlich des Dermatas Tors (gr. „Πύλη του Δερματά [Pili tou Dermata]“), in der Nachbarschaft von Agia Triada.

2. Πρωτότυπο Κείμενο

ΒΟΡΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Συλλογή πολιτισμών στο διάβα των αιώνων

Το Βόρειο Ηράκλειο είναι σαν τη ρακή: στην αρχή φοβάσαι να τη δοκιμάσεις, σου μυρίζει οινόπνευμα, είσαι διστακτικός και τελικά...υποκύπτεις. Το πρώτο ποτηράκι μοιάζει με ηλεκτροσόκ! Όπως όταν αντικρίζεις την πυκνοδομημένη πόλη του Ηρακλείου και τους γεμάτους, από τα πλήθη των Βορειοευρωπαίων τουριστών οικισμούς στη Χερσόνησο, τα Μάλια, την Αγία Πελαγία ή τις Γούβες.

Η πρώτη γεύση αργεί λιγάκι να φύγει. Μάλλον δεν θα πάρεις δεύτερο ποτηράκι. Όμως η καλή παρέα επιμένει. «Θα πιούμε άλλη μία!» σου λέει και ζητάει δεύτερη ευκαιρία. Και μία δεύτερη ματιά: στην αγαπημένη της πόλη που ανανεώνεται συνεχώς και γίνεται πιο φιλική, με πεζόδρομους που σε προσκαλούν για ατελείωτους περιπάτους στην καρδιά της μαζί μ' αυτούς που θα κάνεις πάνω από τα επιβλητικά ενετικά τείχη ή στο φρούριο του Κούλε και τον φάρο του νέου λιμανιού. Ή τις βόλτες στους παραθαλάσσιους οικισμούς και τα ορεινά χωριά όπως το Κουτουλουφάρι στη Χερσόνησο ή ο Μοχός στα Μάλια και το Φόδελε κοντά στην Αγία Πελαγία. Το τρίτο ποτηράκι το ζητάς μόνος σου και ξεκινάς να ψάξεις αυτά που άφησε πίσω του ένας από τους μεγαλύτερους και πιο σημαντικούς πολιτισμούς του κόσμου, ο Μινωικός. Θα τα βρεις στην Κνωσό, στα Μάλια, στις Αχαρνές, στην Τύλισσο και σε πολλές άλλες περιοχές αυτού του τόπου.

Το τέταρτο ποτηράκι θα είναι κέρασμα. Στο παλιό καφενείο κάποιου από τους ορεινούς οικισμούς όπως το Σμάρι, η Κερά, η Λύττος, με τους ολοένα και λιγότερους κατοίκους τους που περιμένουν πώς και πώς να περάσεις λίγη ώρα μαζί τους. Μην τους αρνηθείς. Γυρίζοντας, ένα –τουλάχιστον– μπουκάλι με ρακή θα κρύβεται φυλαγμένο στην τσάντα σου και αυτός ο τρόπος με τους σπάνιους ανθρώπους, στην καρδιά σου.

ΔΕΙΤΕ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ

Ο ΚΟΥΛΕΣ

Η Αθήνα έχει την Ακρόπολη, η Θεσσαλονίκη τον Λευκό Πύργο και το Ηράκλειο τον Κούλε: το βενετσιάνικο θαλάσσιο φρούριο που κτίστηκε στην είσοδο του λιμανιού με σκοπό να το προστατεύσει και να ελέγχει το πέρασμα. Το **Rocca a Mare**, όπως ονομαζόταν τότε, κατασκευάστηκε μεταξύ 1523 και 1540. Είναι ένα συμπαγές κτίσμα που στο ισόγειό του διαθέτει 26 χώρους, οι οποίοι αναπτύσσονται κατά μήκος ενός κεντρικού διαδρόμου. Επί Τουρκοκρατίας αυτοί οι χώροι μετατράπηκαν σε φυλακές. Στο δεύτερο επίπεδο υπάρχουν οι πολεμίστρες και οι θέσεις των κανονιών. Πλησιάζοντάς το από τη δυτική ή την ανατολική πλευρά, θα δείτε ψηλά, σε περίοπτες θέσεις, τα εντοιχισμένα μαρμάρινα ανάγλυφα που απεικονίζουν τα φτερωτά λιοντάρια –σύμβολο της βενετσιάνικης κυριαρχίας.

Όταν έχει καλό καιρό οι Ηρακλειώτες συνηθίζουν να περπατούν ή να κάνουν ποδήλατο από εδώ μέχρι την άλλη άκρη της προβλήτας, στον Φάρο. Η απόσταση είναι περίπου 2,5 χλμ.

Info Η είσοδος του Κούλε είναι απέναντι από τον πεζόδρομο της 25ης Αυγούστου. Τους καλοκαιρινούς μήνες το φρούριο αποτελεί χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκθέσεων.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΑ ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ

Το 1462 μπήκε το πρώτο λιθαράκι. Χρειάστηκαν τα σχέδια του καλύτερου μηχανικού της Βενετίας, του **Michele Sanmicheli**, και περισσότερα από 100 χρόνια δουλειάς από τους Κρητικούς για να χτιστεί αυτό το επιβλητικό τείχος μήκους 3 χλμ. με τις τέσσερις πύλες και τους επτά προμαχώνες. Οι επιθέσεις που δέχθηκε ήταν πολλές με αποκορύφωμα την πολιορκία διάρκειας 21 ετών που άρχισε τον Μάιο του 1648. Τα τείχη δεν έπεσαν ποτέ και η πολιορκία αυτή λύθηκε μόνο με το χρυσάφι των Τούρκων, το 1669.

Στις μέρες μας τα τείχη παραμένουν επιβλητικά χωρίς ούτε ένα σημάδι από τους αιματηρούς πολέμους. Είναι η καλύτερη βόλτα περιμετρικά του Ηρακλείου, με εξαιρετική θέα, δίπλα στο πράσινο που προστέθηκε χάρη στις τελευταίες αναπλάσεις και αρκετά παγκάκια για ξεκούραση. Ο καλύτερος τρόπος για να αρχίσετε την περιήγησή σας είναι από τον **προμαχώνα του Αγίου Ανδρέα**, η είσοδος του οποίου είναι στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου. Από εδώ, καθώς και από τον **προμαχώνα Σαμπιονάρα** (ή της Άμμου) στο ανατολικό άκρο της οχύρωσης, έγινε η έφοδος και η κατάληψη του Κάστρου από τους Τούρκους το 1669. Περπατήστε προς τον βόρειο επιπρομαχώνα που είναι το καλύτερο...μπαλκόνι του Ηρακλείου με θέα στο Κρητικό Πέλαγος.

Περπατώντας προς το κέντρο της πόλης, βρίσκετε τον δεύτερο προμαχώνα του **Παντοκράτορα** και αφού περάσετε πάνω από τη **Χανιόπορτα** φτάνετε στον **προμαχώνα της Βηθλεέμ**, ο οποίος πήρε το όνομά του από τη μικρή εκκλησία της Παναγίας της Βηθλεέμ που βρισκόταν στο εξωτερικό του. Ο επόμενος είναι του **Μαρτινέγκο**, λίγο μετά τη μεσαία πόρτα. Μαζί με αυτόν του **Παντοκράτορα** και του **Βιτούρι** ήταν οι ισχυρότεροι χερσαίοι προμαχώνες –γι’ αυτό και δέχθηκαν το κυριότερο βάρος της επίθεσης του τουρκικού πυροβολικού. Πάνω στον επιπρομαχώνα βρίσκεται ο **τάφος του Καζαντζάκη**. Είστε στο νοτιότερο και υψηλότερο σημείο της οχύρωσης και έχετε πλήρη εικόνα της πόλης.

Περνώντας το πάρκινγκ του γηπέδου μπορείτε να συνεχίσετε το περπάτημα μέχρι να φτάσετε πάνω από την Καινούργια Πόρτα, στον **προμαχώνα Ιησού**. Από αυτό το σημείο και ύστερα ο περιβάλλων χώρος δεν έχει διαμορφωθεί, ενώ τα τείχη «χαμηλώνουν» και τα ψηλά κτίρια κόβουν τη θέα. Αν θέλετε πάντως μπορείτε να συνεχίσετε στον χωματόδρομο και αφού περάσετε τον προμαχώνα Βιτούρι να καταλήξετε στην **πλατεία Ελευθερίας**.

Info Η συνολική απόσταση από τον προμαχώνα του Αγίου Ανδρέα μέχρι τον προμαχώνα του Ιησού είναι 2,5 χλμ. περίπου. Έξοδοι από τα τείχη υπάρχουν σε κάθε προμαχώνα. Στους τέσσερις πρώτους υπάρχουν υπομνήματα με αναλυτικά στοιχεία για την κατασκευή τους. Σε αρκετά σημεία στην τάφρο των τειχών έχουν δημιουργηθεί χώροι αναψυχής με

γήπεδα μπάσκετ ή τένις, χώροι πρασίνου με παγκάκια και μικρά μονοπάτια για περπάτημα.

ΔΕΙΤΕ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ

ΤΟ ΕΝΥΔΡΕΙΟ

Βρίσκεστε στον...βυθό της θάλασσας χωρίς μάσκα, βατραχοπέδιλα και αναπνευστήρα! Βλέπετε τα **βράχια των Ματάλων**, τον **βυθό στο Βάι** και τροπικά είδη που φυτρώνουν στα βάθη της Μεσογείου και της Ερυθράς Θάλασσας. Οι τρεις **καρχαρίες** αποτελούν την ατραξιόν αλλά δεν είναι οι πρωταγωνιστές. Άλλωστε σε μια σκηνογραφία της Μεσογείου, των ελληνικών βυθών και του τροπικού περιβάλλοντος μήκους 600 μέτρων θα έρθετε πρόσωπο με πρόσωπο με 2.500 οργανισμούς περίπου (από τους μικροσκοπικούς **ιπόκαμπους** μέχρι τους χοντρούληδες ροφούς) που κατανέμονται σε 200 είδη. Τα ψάρια φιλοξενούνται σε 32 δεξαμενές συνολικής χωρητικότητας 1.600.000 λίτρων στο μεγαλύτερο ενυδρείο της χώρας και ένα από τα μεγαλύτερα της Μεσογείου.

Info Στο ενυδρείο υπάρχουν αναλυτικά υπομνήματα για τα είδη ψαριών που βλέπετε μπροστά σας, ενώ μπορείτε να προμηθευθείτε και ειδικά ακουστικά. Βρίσκεται στις Γούρνες Ηρακλείου και είναι ανοικτό όλο τον χρόνο (θερινό ωράριο από 1/5 έως 15/10, 9:00-21:00, τηλ.2810337788, www.cretaquarium.gr).

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΜΙΝΩΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η Κνωσός, το μεγαλύτερο και λαμπρότερο κέντρο του Μινωικού Πολιτισμού, έχει πολλά να διηγηθεί στον ταξιδιώτη. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως είναι πηγή των πιο γοητευτικών ελληνικών μύθων –όπως του Θησέα με τον μίτο της Αριάδνης και του Δαίδαλου και του γιου του Ίκαρου, με την πρώτη πτητική μηχανή. Κατοικήθηκε συνεχώς από το νεολιθική εποχή (7000-3000 π.Χ.) έως τα ρωμαϊκά χρόνια και εντοπίστηκε το 1878 από τον Ηρακλειώτη Έμπορο **Μίνωα Καλοκαιρινό**. Ο σπουδαίος Άγγλος αρχαιολόγος **Άρθουρ Έβανς** άρχισε τις συστηματικές ανασκαφές το 1900, οι οποίες συνεχίστηκαν έως το 1931 με την ανακάλυψη του ανακτόρου, μεγάλου τμήματος της μινωικής πόλης και των νεκροταφείων. Η αποκατάσταση του ανακτόρου της Κνωσού (αναστήλωση και συμπλήρωση) με τη σημερινή μορφή οφείλεται αποκλειστικά σε αυτόν. Η επίσκεψη στην Κνωσό περιλαμβάνει περιήγηση στο **Ανάκτορο**, την έδρα του βασιλιά Μίνωα. Με έκταση που έφτανε τα 20.000 τ.μ. ήταν το λαμπρότερο από όλα τα μινωικά κέντρα εξουσίας.

Οι τέσσερις πτέρυγές του αναπτύσσονταν περιμετρικά γύρω από μια ορθογώνια κεντρική αυλή διαστάσεων 50x25μ. περίπου –κοινό αρχιτεκτονικό στοιχείο όλων των μινωικών ανακτόρων. Στην **ανατολική πτέρυγα** είναι τα βασιλικά διαμερίσματα, τα εργαστήρια και ένα ιερό. Στη **δυτική** οι αποθήκες με τα μεγάλα πιθάρια, τα ιερά και τα θησαυροφυλάκια στα οποία βρέθηκαν τα ειδώλια που ονομάστηκαν «θεές των όψεων».

Εδώ βρίσκεται και η **αίθουσα του θρόνου**, ονομασία που οφείλεται στο λίθινο κάθισμα το οποίο βρέθηκε στον χώρο πίσω από τον προθάλαμο. Η λειτουργία της είναι δύσκολο να προσδιοριστεί και ο Έβανς πίστευε ότι οι χώροι αυτοί χρησιμοποιούνταν για λειτουργίες στις οποίες πρωταγωνιστούσε ο βασιλιάς της Κνωσού με τη θρησκευτική

του ιδιότητα. Φαίνεται πάντως πως δεν πρόκειται για μια αίθουσα θρόνου όπως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα. Στους πάνω ορόφους βρίσκονταν οι αίθουσες συμποσίων και στη **βόρεια πτέρυγα το «Τελωνείο»**: ονομάστηκε έτσι επειδή από εδώ ξεκινούσε ο δρόμος που συνέδεε το ανάκτορο με τα λιμάνια της πόλης. Κοντά του είναι ένα λιθόκτιστο θέατρο και η δεξαμενή καθαρών που χρησίμευε για τον εξαγνισμό των επισκεπτών, οι οποίοι έμπαιναν στο ανάκτορο από τη γειτονική βόρεια είσοδο. Στη **νότια πτέρυγα** κυριαρχεί το μεγαλοπρεπές **νότιο Πρόπυλο**, αποτέλεσμα της αποκατάστασης του Έβανς. Η τοιχογραφία που θα δείτε απεικονίζει έναν άνδρα που κρατάει ένα αγγείο για σπονδές (ρυτό). Κοντά στο νότιο Πρόπυλο βρίσκονται τα ιερά κέρατα. Μνημεία όμως υπάρχουν και έξω από το ανάκτορο: είναι το **«Μικρό Ανάκτορο»** (δυτικά), η **«Βασιλική Έπαυλη»** (βορειοανατολικά), η **«Οικία των Τοιχογραφιών»** (βορειοδυτικά), το **«Καραβάν Σεράι»** (ξενώνας στα νότια), η **«Ανεξερεύνητη Οικία»** (βορειοδυτικά), ο **«Βασιλικός Τάφος-Ιερό»** (600μ. περίπου Ν. του ανακτόρου), η **«Οικία του Αρχιερέα»** (300μ. νότια του Καραβάν-Σεράι) η **«Νότια Οικία»** (νότια του ανακτόρου) και η **«Έπαυλη του Διονύσου»**.

***Info** Τον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού θα τον βρείτε εύκολα ακολουθώντας τη λεωφόρο Κνωσού μέσα από το Ηράκλειο. Είναι ανοικτός καθημερινά από τις 8:30 το πρωί έως τις 3:00 το μεσημέρι. Σε όλο τον χώρο υπάρχουν υπομνήματα σχετικά με όσα βλέπετε, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα ιδιωτικής ξενάγησης που διαρκεί μία ώρα.*

ΕΠΙ ΧΑΡΤΟΥ

«ΤΣΗ ΓΡΑΣ ΤΑ ΤΥΡΙΑ»

Η παράδοση λέει πως αυτοί οι τεράστιοι βράχοι που είναι σκόρπιοι μέσα στα αμπέλια και στις ελιές ήταν άρτοι ή τυριά που ανήκαν σε κακή και τσιγκούνα γριά. Εκείνη τα επιδείκνυε στους φτωχούς και πεινασμένους ώσπου τιμωρήθηκε και τα υπάρχοντά της έγιναν βράχια. Η επιστήμη αναφέρει πως πρόκειται για υπολείμματα διαβρώσεως ασβεστολιθικών πετρωμάτων που δημιουργήθηκαν κατά το Πλειόκαινο, πριν από 10 εκατομμύρια χρόνια. Πάνω από αυτά είναι η περίφημη «Πατέλα του Πρινιά». Αποτελούσε την ακρόπολη της αρχαίας πόλεως Ριζηνίας. Εδώ έχουν ανασκαφεί λατρευτικοί τύμβοι και ναοί που χρονολογούνται από τη Γεωμετρική-Αρχαϊκή Εποχή.

ΤΟ ΣΜΑΡΙ

Παραδοσιακός κρητικός οικισμός, με αναπαλαιωμένα πετρόκτιστα σπίτια και ερείπια παλιών κατοικιών. Απέναντι από τη μικρή κεντρική πλατεία και αφού περάσετε τον κεντρικό δρόμο, αρχίζει ο αγροτικός δρόμος που οδηγεί στην ιστορική ακρόπολη του Σμαρίου. Εδώ μπορείτε να απολαύσετε εκπληκτική θέα στο χωριό και τους ελαιώνες, μέχρι τα βόρεια παράλια των Γουβών.

Η ΛΥΤΤΟΣ

Νότια από το Καστέλι τούτο το χωριό μοιάζει σαν από άλλο κόσμο: Ήσυχο, με όμορφα στενά για περπάτημα και παλαιά καφενεία, είναι το αντίδοτο στην έντονη τουριστική γεύση που αφήνουν τα παράλια του νομού. Περπατήστε στην καρδιά του χωριού μέχρι την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, κτισμένη το 1886 όπως μαρτυρά η επιγραφή στη θύρα. Σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από το χωριό βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος

της Λύττου, που κατά τον ιστορικό Πολύβιο είναι η αρχαιότερη πόλη της Κρήτης. Δίπλα της θα δείτε το βυζαντινό εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου. Αξίζει να έρθετε μέχρι εδώ μόνο και μόνο για την πανοραμική θέα στους γύρω ορεινούς όγκους και το Καστέλι.

ΧΩΡΙΣ...ΜΥΣΤΙΚΑ

ΟΙ ΜΟΝΕΣ

Θαύματα που λέγεται πως γιάτρεψαν πολλούς, εικόνες που επέστρεψαν στη θέση τους «γλιστρώντας» από τα χέρια των κλεφτών τους, ανελέητες μάχες και σφαγές επί Τουρκοκρατίας: κάθε μοναστήρι στο Ηράκλειο έχει μία ιστορία και αξίζει να την ακούσετε από το στόμα των μοναχών. Το πιο παλιό είναι το γυναικείο μοναστήρι της **Παλιανής** (του 6ου αιώνα, είναι αρχαιότερο και από το μοναστήρι του Αγίου Όρους), που απέχει 2 χλμ. από το χωριό **Βενεράτο**. Δεν είναι κοινόβιο και τα δεκάδες μικρά κελιά του θυμίζουν σπίτια μικρού οικισμού. Πίσω από την εκκλησία της Παλιανής βρίσκεται το «άγιο δέντρο», μια μυρτιά που θεωρείται ηλικίας 1.800 ετών: στο εσωτερικό της λέγεται πως βρίσκεται η παλιά εικόνα της Παναγίας την οποία ανακάλυψαν τα κορίτσια του χωριού. Τότε, όπως λέει ο θρύλος, την τύλιξαν με κομμένα φύλλα μυρτιάς που αργότερα ζωντάνεψαν, μεγάλωσαν και έγιναν το θαυματουργό δέντρο που υπάρχει σήμερα πίσω από την εκκλησία.

Λίγα χιλιόμετρα μετά τον **Κρουσώνα** υπάρχει η **Μονή της Αγίας Ειρήνης**. Το ταφικό παρεκκλήσι στο σημείο που βρέθηκαν τα οστά των 33 σφαγιασθέντων το 1822 μοναχών μαρτυρά τις μάχες που έγιναν εδώ επί Τουρκοκρατίας. Κοντά στη Μονή της Αγίας Ειρήνης, νότια του δρόμου από Κρουσώνα προς Ασίτες, θα δείτε τη Μονή του **Αγίου Γεωργίου** με ένα μικρό εκκλησάκι που εντυπωσιάζει με το τέμπλο του. Εδώ έχει ταφεί ο Φραγκιάς Μαστραχάς, γενικός αρχηγός του Ιππικού Ανατολικής Κρήτης που σκοτώθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου του 1868.

ΜΙΣΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

«Ελάτε μέσα να σας κεράσουμε μία ρακή». Το καφενείο του **Αντώνη Ροδιτάκη** στο **Σμάρι** θα κλείσει σε ένα χρόνο σχεδόν μισό αιώνα ζωής κι εκείνος με τη σύζυγό του ανοίγουν διάπλατα την πόρτα του και κερνάνε από τώρα! Η χαρά τους όταν επισκέπτονται ξένοι στο χωριό τους είναι μεγάλη. Άλλωστε το μόνο που βλέπουν τα τελευταία χρόνια είναι να ερημώνουν τα σπίτια και οι δρόμοι. «Εδώ ήταν ο εμπορικότερος δρόμος γεμάτος καταστήματα», παρατηρεί λίγο μελαγχολικά ο κ. Ροδιτάκης, αφού πλέον έχει μείνει στον ίδιο δρόμο μόνο το καφενείο του, ένα παντοπωλείο και μία ταβέρνα. Όπως λέει όμως, η καλή παρέα – όλοι αυτοί που γεμίζουν τα τραπεζάκια γύρω από την ξυλόσομπα – τους κρατάει χαμογελαστούς. Μέχρι να προλάβεις να ρίξεις μία ματιά στα παιχνίδια της τράπουλας που στήνονται καθημερινά εδώ, τα ποτηράκια με τη ρακή έχουν γεμίσει, τα τυριά και τα παξιμάδια εναλλάσσονται στα πιατάκια. Και επειδή εδώ μέσα όλοι είναι μία παρέα, γρήγορα αρχίζουν τα κεράσματα από τους θαμώνες – τα οποία φυσικά δεν θα αρνηθείτε...

Ο ΑΓΡΙΟΓΙΑΝΝΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟ

«Καμιά φορά οι παρέες πίνουν κάτι παραπάνω και μένουν εδώ δύο-τρεις ημέρες. Σου λέει, γιατί να φύγω αφού θα ξανάρθω;». Το κοινό γελάει και ετοιμάζεται να

παραγγελλει τα πρώτα πιάτα. Ο άνθρωπος-ορχήστρα, **Γιάννης Σωμαράκης**, θυμίζει μοναχό του Αγίου Όρους, αλλά έχει τέσσερα παιδιά (με τη Μοσχοβίτισσα Άννα που έχει γίνει Κρητικά). Έχει ταβέρνα στην Κυπαρίσσο (ή Κυπαρίσσι Τεμένους), αλλά δεν είναι...εστιατορας. Η ταβέρνα του έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα, αλλά δεν έχει όνομα, ρεύμα, τηλεόραση, μουσική, ηλεκτρονική κουζίνα! Εδώ και 7 χρόνια λειτουργεί στο ισόγειο του πέτρινου σπιτιού του, υπό το φως των κεριών. Φαγητά για 50 άτομα μαγειρεύονται ταυτόχρονα από τρία άτομα στη στόφα (ξυλόφουρνο) και ο Γιάννης φτιάχνει μόνο τις τηγανιτές πατάτες – από τις καλύτερες που θα φάτε στην Κρήτη. Και εκεί που νομίζεις ότι τα έχεις δει όλα, σου δείχνει το τρίκυκλό του με μηχανή αυτοκινήτου το οποίο σέρνει δύο καρότσες...

Το καλοκαίρι που κλείνει το μαγαζί, μαζί με τον Δημήτρη Αποστολάκη από τους «Χαϊνηδες» δίνει μίνι συναυλίες στα γύρω χωριά. Όλα αυτά όταν δεν έχει κάποια εκδήλωση στο **Θέατρο των Αγρών** (τηλ. 6946969971), ένα χώρο που έχει δημιουργήσει μέσα στα αμπέλια και ο οποίος θυμίζει αρχαίο θέατρο. Γιατί τον λένε Αग्रिόγיאνο; «Γιατί δεν έχω όνομα στην ταβέρνα μου και ο καθένας μάς βαφτίζει όπως θέλει»...

ΦΑΜΠΡΙΚΑ ΕΛΕΝΗ

Στην αναπαλαιωμένη «Φάμπρικα Ελένη» στις Άνω Αρχάνες θα σας μήσουν στον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής ελαιόλαδου. Κτίστηκε το 1870 στην Τουρκογειτονιά, πάνω σε μινωική τοιχοποιία και σύμφωνα με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Στο ισόγειο υπάρχει η παλιά «ιππήλατη» φάμπρικα και ο εξοπλισμός (μηχανήματα και χρηστικά αντικείμενα) του 19ου αιώνα. Στον πρώτο όροφο, σε ειδική αίθουσα προβολής θα δείτε πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό για τους τρόπους παραγωγής ελαιόλαδου (2810-751331, 6946850850, www.oilvisit.com).

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ROSS DALY ΣΤΟ ΧΟΥΔΕΤΣΙ

Πάνω από 200 μουσικά όργανα από όλες σχεδόν τις ηπείρους και από διαφορετικές χρονικές περιόδους περιλαμβάνονται σε μία έκθεση που θεωρείται η μεγαλύτερη και σημαντικότερη που υπάρχει στην Ελλάδα σήμερα. Όλα έχουν συγκεντρωθεί από τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Μουσικού Εργαστηρίου «Λαβύρινθος» Ross Daly κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του σε χώρες της Ανατολής για να μελετήσει τις μουσικές τους παραδόσεις. Πρόκειται κυρίως για έγχορδα όργανα, αν και ένα τμήμα της αποτελείται από πνευστά και κρουστά. Ξεχωρίζουν οι λύρες από όλη την Ελλάδα και τα παρόμοιου τύπου τοξωτά, όπως είναι το σαρανγκι από την Ινδία ή η γκαντούλκα από τη Βουλγαρία. Επίσης, τα λαούτα και ούτια από την Τουρκία, την Ελλάδα και τον αραβικό κόσμο, το αφγανικό ραμπάμπ και τα δύο ταρ από το Αζερμπαϊτζάν και τη Σερβία.

Info Στην αυλή του μουσείου γίνονται τα καλοκαίρια συναυλίες, σε πολλές από τις οποίες οι μουσικοί χρησιμοποιούν όργανα του μουσείου. Επίσης το καλοκαίρι (Ιούνιο-Σεπτέμβριο) οργανώνονται σεμινάρια μουσικής για επαγγελματίες μουσικούς με δασκάλους που καλεί ο Ross Daly από όλον τον κόσμο. Ώρες λειτουργίας του μουσείου: 09:00-16:30, (τηλ. 2810-741027, www.labyrinthmusic.gr).

Η ΛΙΜΝΗ ΣΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΤΟ ΜΝΗΜΑ

Λίγα χιλιόμετρα μετά τον **Πανασό**, οδηγώντας με κατεύθυνση τη **Γέργερη**, μία καφετιά πινακίδα μπροστά από έναν ψηλό λόφο ενημερώνει: «Η λίμνη του Διγενή το μνήμα». Αν κοιτάξετε γύρω σας πιθανότητα θα πιστέψετε πως πρόκειται για φάρσα. Δεν είναι: Στρίψτε αριστερά και ανεβείτε τον δρόμο που οδηγεί στην κορυφή του λόφου σε 200 μ. Εκεί θα δείτε μία μικρή φυσική εποχική λίμνη και την εντυπωσιακή λιμνοδεξαμενή που υδροδοτείται από τις πηγές της Γέργερης και κατασκευάστηκε με σκοπό να καλύψει τις αρδευτικές ανάγκες της περιοχής. Η χωρητικότητά της είναι 244.077 κυβικά μέτρα και η έκτασή της 41 στρέμματα. Η οικονομική της σημασία είναι μεγάλη αν αναλογιστεί κανείς ότι οι υδάτινοι πόροι του νησιού, ιδιαίτερα στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του, είναι περιορισμένοι. Ακόμα και αν είναι κλειστή η πόρτα περίφραξης, κάνοντας τον γύρο της λιμνοδεξαμενής θα βρείτε σίγουρα κάποιο σημείο για να τη δείτε από κοντά.

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ ΣΤΑ ΟΡΕΙΝΑ

Μικρά ή μεγάλα, γεμάτα ή άδεια από προϊόντα, τα παντοπωλεία των ορεινών οικισμών είναι αξιοθέατα. Ανοίγοντας την πόρτα τους είναι σαν να ενεργοποιείται η μηχανή του χρόνου που σας μεταφέρει σε άλλες εποχές. Ένα από αυτά είναι το παντοπωλείο της κυρά-**Σοφίας Μυραδωράκη** στη **Λύττο**, το οποίο δεν έχει ταμπέλα και λίγο δύσκολα θα το βρείτε αν και είναι στην είσοδο του χωριού. Κοιτώντας από το παράθυρο θα δείτε μία καμαρούλα μικρή αλλά γεμάτη από τόσα πράγματα που ο μόνος άδειος χώρος που έμεινε είναι στο...ταβάνι. Εδώ και 20 χρόνια η κυρά-Σοφία και ο σύζυγός της προσφέρουν τα απαραίτητα στους κατοίκους του χωριού. Το παράπονο της είναι ένα: «Ο κόσμος στο χωριό λιγοστεύει. Οι νέοι φεύγουν. Έχουμε μείνει 70 με 80 άνθρωποι μόνο εδώ πέρα». Δυστυχώς μαζί με τους ανθρώπους λιγοστεύουν και τα πράγματα στα ράφια και τα παλιά παντοπωλεία σε όλους τους οικισμούς απειλούνται με αφανισμό.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΝΕΣ

Σε έναν μεγάλο χώρο, 3 χιλιόμετρα από τις Αρχανές με κατεύθυνση προς το Ηράκλειο, ο Αρχανιώτης Μιχάλης Νικ. Ψαλτάκης εκθέτει αντικείμενα που αντιπροσωπεύουν την κρητική ιστορία και παράδοση από τον 9ο αιώνα μέχρι σήμερα, τα οποία συγκέντρωσε από διάφορα χωριά της Κρήτης. Δείτε τη συλλογή από πολεμικά αντικείμενα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς και τα προσωπικά αντικείμενα του Γερμανού στρατηγού Κράιπε. Στις πέντε αίθουσες του μουσείου υπάρχουν επίσης αργαλειοί, πατητήρια και μηχανήματα παραγωγής λαδιού. Από τον Μάιο ανοιχτό καθημερινά 09:30-17:00 (τηλ.2810-751853, 2810-731721, 6976116645).

Ο ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ

Για να κατασκευαστεί αυτό το μουσείο «Παραδοσιακής ζωής και λαϊκού πολιτισμού Κρήτης», όπως αυτοπροσδιορίζεται, ανατολικά της πολύβουης Χερσονήσου, χρειάστηκαν περίπου 6 χρόνια δουλειάς του επίκουρου καθηγητή Οφθαλμολογίας και συλλέκτη-λαογράφου **Γιώργου Μαρκάρη**, του γιου του Γιάννη και τεσσάρων εργατών. Με πέτρα, ξύλο και πηλό κατάφεραν να δημιουργήσουν έναν χώρο ξεχωριστό με αντικείμενα που, όπως τονίζουν οι ίδιοι, δεν ξαναγίνονται. Το μουσείο χωρίζεται σε τρεις θεματικές ενότητες. Η Λαογραφική περιλαμβάνει το αστικό και το αγροτικό σπίτι, τα εργαστήρια παραδοσιακών ασχολιών, καθώς και τα στοιχεία από την προφορική παράδοση και την τοπική ιστορία. Εδώ θα δείτε τη **λίβερη** (1882), όπως

έλεγαν τη μεταλλική αναρροφητική αντλία λαδιού που χρησιμοποιούνταν όταν η στάθμη του λαδιού στο πιθάρι έπεφτα χαμηλά. Η Φυσιογνωστική ενότητα περιλαμβάνει τους κήπους με δείγματα τη ενδημικής κρητικής χλωρίδας, τον χώρο περιβαλλοντικής αγωγής καθώς και μία μικρή συλλογή από τον ορυκτό πλούτο της Κρήτης. Η Καλλιτεχνική περιλαμβάνει έργα των «καλλιτεχνών της καθημερινότητας» – όπως της φουρνάρισσας, του βοσκού κ.ά..

Info Στα εκθέματα του «Λυχνοστάτη» υπάρχουν υπομνήματα με κρητικές μαντινάδες. Στην αυλή του μουσείου λειτουργεί καφέ. Είναι ανοικτό καθημερινά 9 το πρωί με 2 το μεσημέρι (28970-23660, 22021, www.cretan-openair-museum.gr).

ΑΙΩΝΙΑ ΠΟΛΗ

Το μικρό λιμάνι, επίνειο της Κνωσού αιώνες πριν, άλλαξε πολλά χέρια: Ρωμαίοι, Βυζαντινοί, Άραβες, Βενετοί, Τούρκοι και Γερμανοί κατακτητές τού έδωσαν κατά σειρά διαφορετική μορφή και όνομα. Στις μέρες μας, η...αιώνια πόλη του Ηρακλείου αλλάζει ξανά πρόσωπο και κάνει λίφτινγκ. Νέοι πεζόδρομοι φτιάχνονται στην καρδιά της πόλης και τα παλιά κτίρια ανακαινίζονται. Μπορεί οι γκρίνιες για τα αυτοκίνητα που μένουν έξω από το κέντρο ή στριμώχνονται στα γύρω στενά να μην λείπουν, κατά βάθος όμως όλοι παραδέχονται πως μέσα στην άναρχη δόμηση αυτής της πόλης οι πεζόδρομοι αποτελούν μία όαση. Το καλύτερο σημείο για να ξεκινήσετε την περιήγησή σας είναι η αρχή της **25ης Αυγούστου**, που έχει πεζοδρομηθεί και είναι απέναντι από το φρούριο Κούλε (βλ. ενότητα Δείτε Οπωσδήποτε). Κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας αυτός ήταν ο σημαντικότερος δρόμος, αφού ένωνε το λιμάνι με την πλατεία Αγίου Μάρκου όπου υπήρχε το Δουκικό Ανάκτορο. Στις 25 Αυγούστου 1897 ο δρόμος καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Τούρκους οι οποίοι έσφαξαν περίπου 500 χριστιανούς και 17 Άγγλους στρατιώτες.

Σύντομα θα φτάσετε στην **εκκλησία του Αγίου Τίτου** με την πανέμορφη πλατεία στα δεξιά του ναού. Η αρχική κατασκευή της έγινε μετά την απελευθέρωση της Κρήτης από τον Νικηφόρο Φωκά το 961 μ.Χ.. Παρά τη μετατροπή της σε καθολικό ναό την περίοδο της βενετοκρατίας, δεν έχασε τα βυζαντινά της στοιχεία. Επί τουρκοκρατίας μετατράπηκε σε τζαμί και ο ναός που βλέπεται τώρα κτίστηκε από την αρχή, αφού ο προηγούμενος καταστράφηκε από τον μεγάλο σεισμό του 1856. Λειτουργεί ως ορθόδοξη εκκλησία από το 1925 και είναι ωραία να την επισκεφτείτε το σούρουπο που φωτίζεται εντυπωσιακά.

Αμέσως μετά τον Άγιο Τίτο θα δείτε στα αριστερά σας τη **Λότζια**, κτίριο μοναδικής αρχιτεκτονικής, που στεγάζει το Δημαρχείο της πόλης. Στα χρόνια των Βενετών ήταν λέσχη όπου συγκεντρώνονταν οι ευγενείς και άρχοντες. Η αρχική κατασκευή του έγινε το 1541 και ανακατασκευάστηκε για να αποκτήσει τη σημερινή του μορφή μετά το 1628 από τον **Φραγκίσκο Μοροζίνι**. Μετά τις καταστροφές που υπέστη επί τουρκοκρατίας όταν χρησιμοποιήθηκε ως οπλαποθήκη, αναστηλώθηκε μεταξύ 1961 και 1979.

Συνεχίζοντας το περπάτημα επί της οδού 25ης Αυγούστου, τρία κτίρια μετά το Δημαρχείο θα δείτε τη **Βασιλική του Αγίου Μάρκου**, που σήμερα είναι Δημοτική Πινακοθήκη. Ο ναός που ήταν αφιερωμένος στον προστάτη άγιο της Βενετίας άρχισε να κατασκευάζεται το 1239. Είναι τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική με στοά στη δυτική

πλευρά. Διέθετε εντυπωσιακό κωδωνοστάσιο το οποίο γκρεμίστηκε από τους Τούρκους που έκτισαν στη θέση του μιναρέ. Σχεδόν απέναντι από τη Δημοτική Πινακοθήκη θα δείτε την πλατεία με τα λιοντάρια – όπως συνηθίζουν να τη λένε οι ντόπιοι από τα τέσσερα μαρμάρινα λιοντάρια που στηρίζουν την **κρήνη του Μοροζίνι**. Η εντυπωσιακή γλυπτική σύνθεση έγινε το 1628 από τον Φραγκίσκο Μοροζίνι και οι ανάγλυφες παραστάσεις της λεκάνης απεικονίζουν θέματα από την ελληνική μυθολογία (την άνοιξη του 2007 ήταν σε εξέλιξη τα έργα πλακόστρωσης της πλατείας). Ακριβώς απέναντι από τα λιοντάρια αρχίζει η **οδός Δαιδάλου**, από τους πρώτους πεζόδρομους της πόλης και ο πιο εμπορικός, που έχει τα επώνυμα καταστήματα. Παράλληλή της είναι η **Κοραή**, γεμάτη καφετέριες όπου συχνάζει η νεολαία της πόλης. Συνεχίζοντας στη Δαιδάλου, πολύ γρήγορα φτάνετε στην τεράστια **πλατεία Ελευθερίας**. Από εδώ εύκολα μπορείτε να κατεβείτε στο παλιό βενετικό λιμάνι όπου θα δείτε τα εντυπωσιακά **νεώρια** όπου ναυπηγούνταν και επισκευάζονταν οι γαλέρες.

Info Σχεδόν απέναντι από τη διασταύρωση της 25ης Αυγούστου με την οδό Δικαιοσύνης ξεκινά η Οδός 1866, ένας μικρός πεζόδρομος κατά μήκος του οποίου απλώνεται η παλαιά αγορά της πόλης. Εδώ υπάρχουν τα πάντα – από φρούτα και λαχανικά μέχρι υφαντά και τουριστικά είδη. Στο τέλος του δρόμου βγαίνετε στην πλατεία Κορνάρου.

ΟΙ ΚΡΗΝΕΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Εκτός από την πολυφωτογραφημένη κρήνη του Μοροζίνι με τα τέσσερα λιοντάρια υπάρχουν και άλλες δύο που αξίζει να δείτε από κοντά. Η πρώτη από αυτές είναι η κρήνη **Μπέμπο**, του 1588, στην πλατεία Κορνάρου (ακριβώς εκεί που καταλήγει η οδός 1866). Είναι διακοσμημένη με βενετικά οικόσημα και ένα ακέφαλο άγαλμα ρωμαϊκής περιόδου. Πίσω της υπάρχει το γλυπτό που απεικονίζει τον Ερωτόκριτο και την Αρετούσα, τους ήρωες του γνωστού λυρικού έπους της Κρητικής Αναγέννησης.

Η δεύτερη γνωστότερη κρήνη είναι η **Πριούλι** ή **Ντελιμάρκου** χτισμένη το 1666 από τον Antonio Priuli, γενικό προβλεπτή. Βρίσκεται νότια της πύλης του Δερματά στη γειτονιά της Αγίας Τριάδας.

3. Μεταφραστικός Σχολιασμός

3.1. Βασικές Μεταφρασεολογικές Αρχές

Ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων θεωρούν τη μετάφραση ως μία γραμμική διαδικασία μεταφοράς ενός νοήματος από μία γλώσσα σε μία άλλη. Σύμφωνα με αυτήν την αντίληψη ωστόσο, οποιοσδήποτε μπορεί να «βαφτιστεί» μεταφραστής εφόσον κατέχει επαρκώς δύο τουλάχιστον γλώσσες. Μία εις βάθος μελέτη των θεωριών των μεταφρασεολόγων και συγκεκριμένα της θεωρίας του σκοπού των Καταρίνα Ράις και Χανς Βερμέερ (Θεμελίωση μιας Γενικής Θεωρίας της Μετάφρασης [1984] [2021]) μάς αποδεικνύει αντιθέτως ότι στην πραγματικότητα η μετάφραση είναι μία σύνθετη και πολύπλοκη διαδικασία κατά την οποία αποδίδεται ένα νόημα από μία γλώσσα σε μία άλλη λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον, τους αποδέκτες και τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες των λαών των δύο εκάστοτε γλωσσών. Ο μεταφραστής οφείλει να γνωρίζει πλήρως τόσο τον πολιτισμό της γλώσσας πηγής όσο και τον πολιτισμό της γλώσσας στόχου προκειμένου να είναι σε θέση να εντοπίσει τις ιδιαιτερότητες του πρωτότυπου κειμένου, όπως π.χ. τις διαφορετικές συντακτικές δομές, το ειδικό λεξιλόγιο κλπ., και να τα αποδώσει με τέτοιο τρόπο στην άλλη γλώσσα, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στο γνωστικό και κοινωνικοπολιτιστικό υπόβαθρο του αναγνώστη. Πρόκειται συνεπώς για έναν διαμεσολαβητή, ο οποίος αναλαμβάνει τη γεφύρωση δύο πολιτισμών και τη διευθέτηση των ιδεολογικών, πολιτισμικών και γλωσσικών τους διαφορών σύμφωνα με τον εκάστοτε σκοπό του κειμένου στόχου (Ράις, Βερμέερ, 2021). Επιπλέον, στις αρμοδιότητές του συγκαταλέγονται πέραν της μετάφρασης και η τελική επιμέλεια και μορφοποίηση του εν λόγω κειμένου. Έτσι, κατά τη μετάφραση ενός ταξιδιωτικού οδηγού, ο μεταφραστής οφείλει να αναρωτηθεί ποια κομμάτια του κειμένου δεν θα είναι τόσο κατανοητά από έναν αλλόγλωσσο αναγνώστη και να αναλάβει ενδεχομένως την πρωτοβουλία ένταξης περισσότερων εικόνων, χαρτών ή σχεδιαγραμμάτων.

3.2. Χρησιμότητα των Παράλληλων Κειμένων

Ένα θεμελιώδες κομμάτι της μεταφραστικής διαδικασίας είναι η επιλογή της κατάλληλης ορολογίας και του πιο συμβατού προς την πηγή ύφους, σύμφωνα με τη θεματολογία και το κειμενικό της είδος. Ο καλύτερος τρόπος να κάνει ένας μεταφραστής τις ορθές επιλογές είναι ύστερα από σύγκριση των εν λόγω επιλογών με παράλληλα κείμενα και πηγές πληροφοριών, όπως γλωσσάρια ή ιστοσελίδες τουριστικού περιεχομένου, καθώς με αυτόν τον τρόπο θα επιλέξει τους πιο ενδεδειγμένους όρους, οι οποίοι προτιμώνται από συγγραφείς ανάλογων σε θεματολογία κειμένων. Όσον αφορά τη μετάφραση του παρόντος κειμένου, παρότι δεν αποτελεί ένα απαιτητικό κείμενο από άποψη ορολογίας ή σύνταξης, η έντονα ποιητική γλώσσα, σε συνδυασμό με την κλητική λειτουργία του κειμένου, ενδέχεται να δυσκολέψουν τον μεταφραστή και επομένως είναι απαραίτητο να προηγηθεί μία έρευνα έργων με ανάλογο περιεχόμενο (Παπαϊωάννου, 2022).

Πέραν ωστόσο του ύφους των ταξιδιωτικών οδηγών, ο μεταφραστής οφείλει να εξετάσει και όλες τις πληροφορίες εγκυκλοπαιδικής και πρακτικής φύσεως, έτσι ώστε να βεβαιωθεί ότι είναι ορθές. Ας μην ξεχνάμε ότι ο εν λόγω τουριστικός οδηγός εκδόθηκε σχεδόν πριν μία δεκαετία, πράγμα που σημαίνει ότι ενδεχομένως κάποιες πληροφορίες, όπως παραδείγματος χάρη τα τηλέφωνα ή οι ώρες λειτουργίας των μουσείων, να μην ισχύουν πλέον. Σε αυτήν την περίπτωση ο έλεγχος κάθε επιμέρους

στοιχείου εναπόκειται στις αρμοδιότητες του μεταφραστή, καθώς, εφόσον ο ίδιος έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση του έργου, το οποίο του ανατέθηκε, φέρει και την ολοκληρωτική ευθύνη για το αποτέλεσμα της μεταφραστικής διαδικασίας.

3.3. Ανάλυση του Κειμένου-Πηγή

Ο ταξιδιωτικός οδηγός για τη Βόρεια Κρήτη, ο οποίος κυκλοφόρησε από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, αποτελεί μέρος της διαφημιστικής καμπάνιας του οργανισμού με τίτλο «Ανακαλύψτε την Ελλάδα». Η συγγραφή του κειμένου και η συγκέντρωση του φωτογραφικού υλικού έγινε με τη συνεργασία πολλαπλών επαγγελματιών στον χώρο του τουρισμού, ενώ η έντυπη έκδοσή του υλοποιήθηκε με πρωτοβουλία της εφημερίδας ΤΑ ΝΕΑ. Η καμπάνια «Ανακαλύψτε την Ελλάδα» του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (1927) είναι μία από τις πολλές καμπάνιες που έχει οργανώσει ο κρατικός φορέας – μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει η καμπάνια «Ζήσε τον μύθο σου στην Ελλάδα» – με σκοπό την προώθηση της Κρήτης τόσο στην υπόλοιπη Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, ρόλος του ΕΟΤ είναι η ανάπτυξη και η προβολή του ελληνικού τουρισμού στο εσωτερικό και το εξωτερικό μέσω διαφόρων δράσεων και με απώτερο σκοπό την αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού στη χώρα καθώς και την αύξηση των τουριστικών εσόδων, τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε κρατικό επίπεδο. Οι δράσεις του έχουν αποδειχθεί αρκετά επιτυχημένες, με αποτέλεσμα να έχει ανέλθει στον μεγαλύτερο οργανισμό προώθησης τουρισμού στην Ελλάδα και συγχρόνως να συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του ΑΕΠ της χώρας, καθώς ο τουρισμός αποτελεί το κύριο εισόδημα μεγάλου μέρους του πληθυσμού, ιδιαιτέρως κατά τους θερινούς μήνες.

Ο παρών ταξιδιωτικός οδηγός εστιάζει συγκεκριμένα στην περιοχή της βόρειας Κρήτης και διαθέτει τη μορφή ενός κλασικού έντυπου μέσου τουριστικής επικοινωνίας. Ο χαρακτήρας του είναι πολυλειτουργικός, καθώς συνίσταται από δύο βασικές κειμενικές λειτουργίες: την πληροφοριακή και την κλητική. Στόχος του είναι τόσο να πληροφορήσει τον αναγνώστη για τον συγκεκριμένο τόπο, παρέχοντας του πληροφορίες εγκυκλοπαιδικής και πρακτικής φύσεως ως προς τον πολιτισμό, την ιστορία, τα ήθη και έθιμα, αλλά και τον γενικότερο κατατοπισμό του μέσα στην περιοχή, όσο και να καθοδηγήσει τις επιλογές του και να τον προτρέψει προς συγκεκριμένες ενέργειες. Η διπλή λειτουργία του κειμένου έχει ως αποτέλεσμα την συνύπαρξη δύο διαφορετικών ειδών λόγου, δύο διαφορετικών πτυχών της γλώσσας κ.ο.κ.. Έτσι, παρατηρούμε σε συγκεκριμένα σημεία την ύπαρξη απλής, καθημερινής γλώσσας και σύντομων προτάσεων (π.χ. *«Η είσοδος του Κούλε είναι απέναντι από τον πεζόδρομο της 25^{ης} Αυγούστου. Τους καλοκαιρινούς μήνες το φρούριο αποτελεί χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκθέσεων»*), *«Η επίσκεψη στην Κνωσό περιλαμβάνει περιήγηση στο Ανάκτορο, την έδρα του βασιλιά Μίνωα. Με έκταση που έφτανε τα 20.000 τ.μ. ήταν το λαμπρότερο από όλα τα μινωικά κέντρο εξουσίας»*), ενώ σε άλλα σημεία κυριαρχεί ο ποιητικός λόγος, οι συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις, ο υπερθετικός βαθμός και τα εκφραστικά μέσα όπως οι μεταφορές και οι προσωποποιήσεις (π.χ. *«Γυρίζοντας, ένα – τουλάχιστον – μπουκάλι με ρακή θα κρύβεται φυλαγμένο στην τσάντα σου και αυτός ο τόπος με σπάνιους ανθρώπους, στην καρδιά σου»*), *«Το πρώτο ποτηράκι μοιάζει με ηλεκτροσόκ»*, *«μέσα στην άναρχη δόμηση αυτής της πόλης οι πεζόδρομοι αποτελούν μία όαση»*).

Η γλώσσα του κειμένου, σε συνδυασμό με το πλούσιο φωτογραφικό υλικό και την ύπαρξη χαρτών μαρτυρούν ότι στα χέρια μας έχουμε έναν γενικό ταξιδιωτικό οδηγό, ο οποίος απευθύνεται στο ευρύ κοινό και ειδικότερα σε νέους επισκέπτες αυτού του τόπου – όπως ισχύει για την πλειοψηφία των ταξιδιωτικών οδηγών. Σημαντικό είναι μάλιστα να σημειωθεί ότι τέτοιου είδους κείμενα περιέχουν κατά κανόνα πληροφορίες, οι οποίες είναι άγνωστες ακόμα και για τον ομοεθνή επισκέπτη. Συνεπώς ένας αλλοεθνής αναγνώστης θα συναντούσε ακόμα μεγαλύτερα εμπόδια, καθώς ο βαθμός απόστασής του από το γνωσιακό πεδίο είναι φυσικά μεγαλύτερος. Όλα τα παραπάνω κειμενικά και συγκειμενικά χαρακτηριστικά που αναφέραμε θα αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα για την μεταφραστική διαδικασία, καθώς θα καθορίσουν τις μεταφραστικές μας επιλογές.

3.4. Πακέτο Μεταφραστικών Οδηγιών

Όσον αφορά τη μεταφραστική διαδικασία, την οποία ακολουθεί ένας μεταφραστής ώστε να έχει το καλύτερο επιθυμητό αποτέλεσμα, αυτή εξαρτάται από το πακέτο των μεταφραστικών οδηγιών που λαμβάνει όταν του ανατίθεται το συγκεκριμένο κείμενο. Πρώτη φάση κάθε μεταφραστικής διαδικασίας είναι ο προσδιορισμός του τόπου και του χρόνου δημοσίευσης του εκάστοτε κειμένου, καθώς και του σκοπού του (Nord, 2018). Σύμφωνα με αυτήν την κατευθυντήρια γραμμή ορίζουμε ότι η μετάφραση του συγκεκριμένου ταξιδιωτικού οδηγού προορίζεται για έντυπη έκδοση και έχει ως σκοπό την προώθηση ενός ελληνικού τουριστικού προορισμού – του Ηρακλείου – στο γερμανόφωνο κοινό. Το κείμενο είναι απλοϊκά γραμμένο, συνεπώς απευθύνεται στο ευρύ κοινό, ενώ μπορούμε επίσης να υποθέσουμε ότι η ηλικιακή ομάδα-στόχος είναι κατά προσέγγιση από 25 ετών και άνω (καθώς τις περισσότερες φορές αυτές οι ηλικίες αγοράζουν έντυπους ταξιδιωτικούς οδηγούς). Σημαντικό είναι να σημειωθεί ότι, καθώς ο παραλήπτης του κειμένου στόχου έχει διαφορετικό κοινωνικοπολιτισμικό υπόβαθρο από τον παραλήπτη του κειμένου πηγής, θα πρέπει ο μεταφραστής να κάνει κάποιες μετατροπές μεταξύ των ρητών και των υπόρρητων πληροφοριών. Όσον αφορά τον χρόνο δημοσίευσης του κειμένου, θα πρέπει να γίνουν επίσης κάποιες αλλαγές σε σύγκριση με το πρωτότυπο καθώς έχουν μία χρονολογική απόκλιση σχεδόν δέκα ετών ως προς την ημερομηνία της έκδοσής τους. Τέλος, ο μεταφραστής οφείλει επίσης να καθορίσει τις επιδιωκόμενες κειμενικές λειτουργίες. Συγκεκριμένα στην προκειμένη περίπτωση παρότι οι επιδιωκόμενες λειτουργίες του μεταφράσματος ταυτίζονται με αυτές του πρωτοτύπου, λόγω της έλλειψης γνώσεων του παραλήπτη σχετικά με τον πολιτισμό της πηγής, η πρωταρχική λειτουργία του κειμένου είναι η πληροφοριακή, ενώ η κλητική λειτουργία είναι δευτερεύουσας σημασίας. Έχοντας λοιπόν συγκεντρώσει το πακέτο των μεταφραστικών οδηγιών, ο μεταφραστής είναι σε θέση να προβεί στην επιλογή κάποιας μεταφραστικής μεθόδου και στη συνέχεια στην εκπόνηση της μετάφρασης. Σύμφωνα με τις παραπάνω ενδείξεις η ορθότερη επιλογή θα ήταν μία στοχοκεντρική μετάφραση, η οποία θα είχε ως πρωταρχική μέριμνα την επίκληση προς το συναίσθημα του γερμανόφωνου αναγνώστη.

3.5. Σχολιασμός Μεταφραστικών Επιλογών

3.5.1. Λεξιλογικές Ιδιαιτερότητες

Ο μεταφραστής αναμένεται να συναντήσει κάποια μεταφραστικά προβλήματα και μεταφραστικές δυσκολίες κατά τη διαδικασία της μετάφρασης ακόμα και αν κατέχει άπταιστα τις γλώσσες και των δύο μερών. Αυτό οφείλεται φυσικά στις ιδιαιτερότητες

του κάθε κειμένου. Ακολουθώντας ωστόσο κάποιες ενδεδειγμένες μεθόδους μπορεί εύκολα να καταλήξει σε ένα σωστό αποτέλεσμα. Στη συνέχεια θα μελετήσουμε κάποια από τα μεταφραστικά προβλήματα και τις λεξιλογικές μεταφραστικές δυσκολίες που θα μπορούσε να συναντήσει ένας μεταφραστής κατά τη μετάφραση του συγκεκριμένου ταξιδιωτικού οδηγού αλλά και τους τρόπους επίλυσής τους.

Καταρχάς, ένα από τα βασικά διλήμματα που αντιμετωπίζει ο μεταφραστής είναι ο τρόπος μετάφρασης του πλήθους τοπωνυμίων, οδών και ονομασιών διαφόρων αξιοθέατων που μπορεί να συγκεντρώνει ένας ταξιδιωτικός οδηγός. Ποια είναι η σωστή επιλογή; Η ατόφια διατήρηση των όρων, η μεταγραφή τους ή η μετάφρασή τους; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα δεν είναι τόσο απλή, καθώς δεν υπάρχει κάποιος καθολικός κανόνας που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις περιπτώσεις. Όσον αφορά τη διατήρηση των τοπωνυμίων με την ελληνική τους γραφή, παρότι θα διευκόλυνε τους τουρίστες στην περιήγησή τους μέσα στην πόλη (διότι ιδιαίτερα σε μικρές συνοικίες δεν συναντάμε συχνά μεταφρασμένες επιγραφές), αποτελεί την έσχατη εκ των τριών λύσεων λόγω της έλλειψης οικειότητας των ξένων με το ελληνικό αλφάβητο και κατά συνέπεια και με την προφορά των ελληνικών λέξεων. Συνεπώς, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ορθότερη επιλογή θα ήταν η μεταγραφή ή η μετάφραση. Στην περίπτωση των τοπωνυμίων, των ονομασιών των πόλεων ή των αξιοθέατων, η μοναδική επιλογή είναι η μεταγραφή, καθώς η μετάφρασή τους θα συνεπέφερε ένα δυσνόητο και ενδεχομένως κωμικό αποτέλεσμα. Ωστόσο και πάλι ερχόμαστε αντιμέτωποι με ένα ακόμα ερώτημα, το οποίο είναι ποια γραφή θα ακολουθήσουμε. Κατά κύριο λόγο η τρέχουσα πρακτική υποδεικνύει ότι προτιμότερη είναι μια σύγχρονη φωνητική μεταγραφή των ονομάτων, η οποία απέχει από την παλαιότερη γραφιστική μεταγραφή, στηριζόμενη στην ερασμακή απόδοση των ελληνικών λέξεων. Έτσι, η περιοχή «*Ηράκλειο*» θα μεταγραφεί ως „*Iraklio*“ και όχι ως „*Herakleion*“. Βέβαια, σημαντικό είναι να λαμβάνουμε υπόψη μας ότι πέρα από την ισχύουσα νόρμα ,πολλές φορές έχει σημασία και η ιστορικότητα ενός ονόματος και η εμφάνισή του σε ανάλογα κείμενα. Γι’ αυτόν τον λόγο το όνομα «*Δαίδαλος*», για παράδειγμα ,θα μεταγραφεί ως „*Daidalos*“ και όχι ως „*Dedalos*“. Τέλος, η περίπτωση της μετάφρασης ενδείκνυται κυρίως στους δρόμους και τα τοπωνύμια, των οποίων τη σημασία επιθυμούμε να κάνουμε κατανοητή στον δέκτη (π.χ. η «*Πλατεία της Ελευθερίας*» είναι ορθότερο να αποδοθεί ως „*Freiheits-Platz/ Platz der Freiheit*“). Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη όλες τις παραπάνω πτυχές ,καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ιδανική λύση θα ήταν αυτή που θα συμπεριλάμβανε και τους τρεις τρόπους (π.χ. *Freiheits-Platz* (-[gr. «*Πλατεία Ελευθερίας* [*Plateia Eleftherias*]/»)), πράγμα το οποίο επέλεξα να εφαρμόσω και στην προκειμένη περίπτωση. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζω ότι ο αναγνώστης είναι εξοικειωμένος τόσο με την ετυμολογία της ονομασίας ενός τόπου όσο και με τον εντοπισμό του στον χάρτη.

Ένα ακόμα ζήτημα που αντιμετωπίζει ο μεταφραστής είναι η απόδοση των σημασιολογικών κενών, δηλαδή των λέξεων, οι οποίες δεν αντιστοιχούν σε κάποια έννοια στη γλώσσα στόχο. Κάποια παραδείγματα που συναντάμε στο κείμενο είναι οι λέξεις «*κέρασμα*», «*παξιμάδι*» και «*μαντινάδα*». Σε αυτήν την περίπτωση ο μεταφραστής θα επιλέξει είτε να αντικαταστήσει τους όρους με μία επεξηγηματική φράση είτε με ένα υπερώνυμο (π.χ. η λέξη «*παξιμάδι*» αποδόθηκε ως „*kretischer Zwieback*“). Δυστυχώς όμως αυτού του είδους η παράφραση (ουδετεροποίηση) πολλές

φορές προκαλεί την απαλοιφή της πολιτισμικής ταυτότητας των όρων. Μάλιστα, ακόμα και σε περιπτώσεις ύπαρξης λεξιλογικής αντιστοιχίας, ο γερμανικός όρος ενδέχεται να μην φέρει την ίδια πολιτισμική φόρτιση με τον πρωτότυπο. Παράδειγμα αποτελούν οι λέξεις «καφενείο» και «παντοπωλείο», οι οποίες παρότι μπορούν να αποδοθούν ως „Kaffeehaus“ και „Lebensmittelgeschäft“ αντίστοιχα, μεταφράζοντας τις στερούμε αυτό το στοιχείο που τις κάνει ξεχωριστές. Γι' αυτόν τον λόγο ίσως θα ήταν ορθότερο να μεταγραφούν και να συμπεριληφθεί μία μικρή εξήγηση της σημασίας τους. Τέλος, μία ακόμα μεταφραστική δυσκολία φέρουν και οι όροι, οι οποίοι έχουν περισσότερες από μία αντιστοιχίες στη γλώσσα στόχο, όπως π.χ. ο όρος «*Τουρκοκρατία*» ή ο όρος «*έπος*». Σε αυτήν την περίπτωση οφείλουμε να εξετάσουμε το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο του κειμένου πηγή και να καταλήξουμε στην ορθότερη στο εκάστοτε κείμενο επιλογή.

3.5.2. Γραμματικές και Συντακτικές Ιδιαιτερότητες

Πέρα από τις διαφορές λεξιλογίου που παρατηρούμε από γλώσσα σε γλώσσα, συναντούμε επίσης πολυάριθμες συμβάσεις σε επίπεδο γραμματικής, σύνταξης και ύφους, οι οποίες απορρέουν από τη διαφορετική αντίληψη του κόσμου που έχει σχηματίσει ο λαός της εκάστοτε γλώσσας. Εξετάζοντας το ζεύγος των γλωσσών εργασίας μας (ελληνικά-γερμανικά) παρατηρούμε αρχικά κάποιες συντακτικές συμβάσεις. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η κυριαρχία της ελεύθερης σύνταξης στην ελληνική γλώσσα, σε αντίθεση με την αυστηρότερη σύνταξη στη γερμανική, η οποία θέλει το ρήμα στην πλειοψηφία των κύριων προτάσεων στη δεύτερη θέση (Υποκείμενο-Ρήμα-Αντικείμενο ή Αντικείμενο-Ρήμα-Υποκείμενο). Αυτό φυσικά σημαίνει ότι είναι σχεδόν αδύνατον να εφαρμόσουμε την τεχνική της μετάφρασης κατά λέξη, αφού συχνά, αλλάζοντας τη σύνταξη αλλοιώνεται ελαφρώς και το νόημα μίας πρότασης. Επιπλέον, εκτός από τις συντακτικές συμβάσεις πρέπει να υπολογίσουμε και τις υφολογικές ιδιαιτερότητες, οι οποίες καθιστούν αναγκαία την επιλογή μίας πιο ελεύθερης μεταφραστικής στρατηγικής και τη συχνή εφαρμογή της τεχνικής της μετάταξης, δηλαδή της αντικατάστασης ενός μέρους του λόγου με κάποιο άλλο. Συγκεκριμένα, παρότι στην ελληνική γλώσσα συναντούμε συχνά αναφορικές προτάσεις, η χρήση τους στη γερμανική γλώσσα είναι αισθητά περιορισμένη, ενώ στη θέση τους προτιμάται η χρήση μίας μετοχής. Τέτοιου είδους ιδιαιτερότητες είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη κατά τη μεταφραστική διαδικασία, έτσι ώστε το αποτέλεσμα να μην φαντάζει στα μάτια του γερμανόφωνου αναγνώστη σαν κάτι «αφύσικο». Έτσι, παραδείγματος χάρι η φράση «*που κόβει την ανάσα*» θα αποδοθεί με τη μετοχή „*atemberaubend*“ και η περίοδος «*Ο ναός που ήταν αφιερωμένος στον προστάτη άγιο της Βενετίας άρχισε να κατασκευάζεται το 1239*» θα μεταφραστεί αναλόγως ως „*Der Bau der dem Schutzpatron von Venedig gewidmeten Kirche begann im Jahr 1239*“.

Ωστόσο, η ουσιαστικότερη διαφορά μεταξύ της ελληνικής και της γερμανικής γλώσσας σε επίπεδο ύφους αφορά τις περιστάσεις χρήσης των διαφόρων ρηματικών προσώπων. Συγκεκριμένα, εστιάζοντας στη συγγραφή ταξιδιωτικών οδηγών, ενώ η ελληνική γλώσσα συνιστά τη χρήση του β' πληθυντικού (π.χ. «*ο καλύτερος τρόπος για να αρχίσετε την περιήγησή σας είναι από τον προμαχώνα του Αγίου Ανδρέα*»), η γερμανική προτιμάει τη χρήση του πληθυντικού ευγενείας (π.χ. „*Beginnen Sie ihren Spaziergang am besten von der Agios-Andreas-Bastion*“). Επομένως, η αλλαγή του

προσώπου κατά τη μετάφραση είναι αναγκαία, προκειμένου να προσαρμοστεί το κείμενο στις γλωσσοπολιτισμικές συμβάσεις του πολιτισμού στόχου.

3.5.3. Σημασιολογικές και Πολιτισμικο-Πραγματολογικές

Ιδιαιτερότητες

Η άνοδος του διαδικτύου έχει συμβάλει εξαιρετικά στη γεφύρωση των διαφορετικών πολιτισμών. Πλέον οι διαπολιτισμικές διαφορές μεταξύ της Ελλάδας και της Γερμανίας δεν είναι άγνωστες στον μέσο γερμανόφωνο αναγνώστη και συγκεκριμένα τέτοιου είδους κείμενα είναι πλέον οικεία, αφού κάθε απαραίτητη πληροφορία είναι μόνο ένα «κλικ» μακριά. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα παραλείψουμε όλες τις συμπληρωματικές σημειώσεις του μεταφραστή, καθώς δεν παύουμε να απευθυνόμαστε σε ένα κοινό με διαφορετικό κοινωνικοπολιτισμικό υπόβαθρο, το οποίο ενδιαφέρεται να συγκεντρώσει περισσότερες πληροφορίες για έναν άγνωστο σε εκείνο τόπο. Θα τις μετριάσουμε ωστόσο, έτσι ώστε να μην γίνουμε πληκτικοί. Βασικός μας στόχος είναι μόνο να καλύψουμε τα γνωσιακά κενά. Γι' αυτόν τον λόγο επέλεξα να συμπεριλάβω επεξηγήσεις σε κάποιες έννοιες του κειμένου, όπως για παράδειγμα στο αλκοολούχο ποτό **«ρακή»**. Πρόκειται για ένα προϊόν με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, το οποίο συναντάται κατά κύριο λόγο στην Κρήτη και είναι ως εκ τούτου άγνωστο στους περισσότερους εξωτερικούς ταξιδιώτες. Μία ακόμη ανάλογη έννοια που συναντάμε στο κείμενο είναι ο όρος **«μαντινάδα»**, ο οποίος αποτελεί επίσης ένα πολιτισμικά εξειδικευμένο δεδομένο, το οποίο συναντάται σε έναν συγκεκριμένο τόπο και συγκαταλέγεται στα χαρακτηριστικά της πολιτισμικής ιστορίας του. Η μετάφραση των συγκεκριμένων όρων χρήζει μέγιστης προσοχής καθώς δεν θέλουμε σε καμία περίπτωση να τους αφαιρέσουμε το πολιτισμικό τους φορτίο.

Επιπλέον, όσον αφορά τις προσθέσεις που έγιναν στο μετάφρασμα, πήρα την πρωτοβουλία να εντάξω έναν χάρτη του ανακτόρου της Κνωσού (προσθήκη, η οποία θα γινόταν ύστερα από έγκριση του εκδοτικού οίκου), ακόμα και αν δεν συμπεριλαμβανόταν στο πρωτότυπο κείμενο, διότι, δεδομένου ότι ο ταξιδιωτικός οδηγός γράφτηκε για το ελληνόφωνο αναγνωστικό κοινό, κάποιες πληροφορίες θεωρήθηκαν δεδομένες και συνεπώς περιττές.

Βέβαια, αν θέλουμε να έχουμε στα χέρια μας ένα εύληπτο μετάφρασμα, οφείλουμε να κάνουμε κάποιες γλωσσικές μετατροπές, οι οποίες θα προσαρμόζουν το κείμενο περισσότερο στον πολιτισμό της γλώσσας στόχου. Αρχικά, παρότι είναι σημαντικό να διατηρήσουμε την ποιητική γλώσσα του πρωτοτύπου, η κατά λέξη μετάφραση όλων των σχημάτων του λόγου (π.χ. των μεταφορών, των προσωποποιήσεων κλπ.) είναι ανέφικτη. Έτσι, φράσεις όπως **«η αιώνια πόλη του Ηρακλείου...κάνει λίφτινγκ»** και **«το πρώτο ποτηράκι μοιάζει με ηλεκτροσόκ»** πρέπει να αντικατασταθούν από γερμανικές φράσεις με ανάλογη ποιητική χροιά. Επιπλέον, ένα ακόμα δίλημμα έγκειται στη μετάφραση της φράσης **«τση γρας τα τυριά»**. Ως μία φράση με στοιχεία κρητικής ντοπιολαλιάς, είναι πολύ δύσκολο να μεταφραστεί στη γερμανική γλώσσα, αλλά εξίσου δύσκολο είναι και να αντικατασταθεί από μία αντίστοιχη ιδιωματική έκφραση της γλώσσας στόχου. Ως εκ τούτου η μόνη λύση είναι να αποδώσουμε μόνο το νόημα της εν λόγω φράσης. Τέλος, ένα ακόμα ζήτημα είναι ο εντοπισμός και η απόδοση των διαφόρων γλωσσικών συμβάσεων που, ενώ εκ πρώτης όψεως περνάνε απαρατήρητες, είναι στην πραγματικότητα και αυτές ένα κομμάτι του πολιτισμού της κάθε χώρας. Ένα

παράδειγμα αποτελεί ο όρος «στρέμμα», ο οποίος πρόκειται για μία μονάδα μέτρησης εμβαδού, η οποία όμως χρησιμοποιείται μόνο στην Ελλάδα. Αυτή η λεπτομέρεια παρότι σχετικά ασήμαντη, μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στον γερμανόφωνο αναγνώστη και πρέπει επομένως να αντικατασταθεί από το γνωστό σε όλους «τετραγωνικό μέτρο».

4. Συμπεράσματα

Εν κατακλείδι, η μετάφραση ενός ταξιδιωτικού οδηγού μπορεί να μην χαρακτηρίζεται από τη δύσκολη ορολογία ή τη λόγια γλώσσα και τη σύνθετη σύνταξη, αλλά δεν παύει να αποτελεί μία περίπλοκη διαδικασία, αφού απαιτεί τη χρήση και των δύο πόλων του φάσματος των μεταφραστικών στρατηγικών. Πρόκειται για τον συνδυασμό μιας πηγοκεντρικής και στοχοκεντρικής μετάφρασης, όπου στόχος του μεταφραστή είναι τόσο η ανάδειξη του πολιτισμού της γλώσσας πηγής, όσο και η προβολή του με έναν τρόπο που να επικαλείται το συναίσθημα του δέκτη της γλώσσας στόχου, με σκοπό να τον κερδίσει και να τον κάνει μελλοντικό επισκέπτη του τόπου. Γι' αυτόν τον λόγο ενδείκνυται να χρησιμοποιηθεί ένα εύρος μεταφραστικών στρατηγικών, συμπεριλαμβανομένων της ξενοποίησης και της οικειοποίησης (Παπαϊωάννου, 2022). Η επιτυχία ενός ταξιδιωτικού οδηγού θα εξαρτηθεί από τη σωστή προώθηση των αξιοθέατων ενός τόπου στον αλλοεθνή επισκέπτη, έτσι ώστε να τον προσελκύσει να τα επισκεφτεί ο ίδιος. Έχοντας όλες τις παραπάνω πληροφορίες ως άξονες καθοδήγησης, επιχείρησα τη μετάφραση του βιβλίου του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού για τη Βόρεια Κρήτη με την ελπίδα να είναι τόσο άρτια, έτσι ώστε να μπορούσε να δημοσιευτεί ως μέρος του αντίστοιχου ταξιδιωτικού οδηγού στη γερμανική γλώσσα.

Γλωσσάρι Όρων

Γλώσσα	Όρος	Πηγή	Ορισμός	Πηγή Ορισμού	Συγκείμενο	Πηγή Συγκειμένου
el	αναγέννηση	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.	η πνευματική, κοινωνική και πολιτιστική κίνηση στην Ευρώπη, που σήμανε τη μετάβαση από τον μεσαιωνικό στον νεότερο κόσμο	Μπαμπινιώτης, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2η ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Πίσω της υπάρχει το γλυπτό που απεικονίζει τον Ερωτόκριτο και την Αρετούσα, τους ήρωες του γνωστού λυρικού έπους της Κρητικής Αναγέννησης.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.
de	Renaissance, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	von Italien ausgehende kulturelle Bewegung in Europa im Übergang vom Mittelalter zur Neuzeit, die gekennzeichnet ist durch eine Rückbesinnung auf Werte u. Formen der griechisch-römischen Antike in Literatur, Philosophie, Wissenschaft u. für deren Stil bes. in Kunst u. Architektur Einfachkeit u. Klarheit der Formen u. der Linienführung charakteristisch sind	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Auch wer sonst wenig Interesse an Bildern hat, wird mit ein wenig Kunstsinn von ihnen begeistert sein, denn in ihnen verbündet sich der strenge theologische Kanon der byzantinischen Ikonenmalerei mit der Lebhaftigkeit der westlichen Renaissance-Kunst.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .

el	ανάγλυφο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	γλυπτή παράσταση σκαλισμένη σε πλάκα ώστε να προεξέχει από την επιφάνειά της	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Πλησιάζοντά ς το από τη δυτική ή την ανατολική πλευρά, θα δείτε ψηλά, σε περίοπτες θέσεις, τα εντοιχισμένα μαρμάρινα ανάγλυφα που απεικονίζουν τα φτερωτά λιοντάρια – σύμβολο της βενετσιάνικη ς κυριαρχίας.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Relief, das	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons. com/%CE%B5% CF%84%CE% AC%CF%86% CF%81%CE% B1%CF%83% CE%B7 .	(bild. Kunst) aus einer Fläche (aus Stein, Metall o.Ä.) erhaben herausgearbeitetes od. in sie vertieftes Bildwerk: etw. im/in R. darstellen	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www .duden.de/ .	Ein Relief auf dem Steatit- Gefäß zeigt Männer, die fröhlich singend von der Feldarbeit zurückkehren .	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeite n und Ausflugtipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com /de/kreta-heraklion .
el	ανάκτορο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	η επίσημη κατοικία του βασιλιά	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Η επίσκεψη στην Κνωσό περιλαμβάνει περιήγηση στο Ανάκτορο, την έδρα του βασιλιά Μίνωα.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Palast, der	<i>Der minoische Palast von Knossos – Zwischen Mythos und Geschichte.</i> Graktuell.gr. (2021). Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου 2021, από https://www.graktuell.gr/kulturbildung/1920der-minoische-palast-von-knossos-%E2%80%93-zwischen-mythos-und-geschichte.	Schloss, großer Prachtbau (der Feudalzeit): der P. des Königs; die Paläste der Reichen (oft abwertend; pompösen Bauten)	<i>Duden</i> <i>Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/.	In Saal IV/V wird sie vor allem das große Holzmodell des minoischen Palastes von Knossos faszinieren, das ein Museumswärter unter Anleitung von Archäologen um 1960 gebastelt hat.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion.
el	ανασκαφή	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.	το συστηματικό σκάψιμο του εδάφους για ανεύρεση αρχαιοτήτων	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Ο σπουδαίος Άγγλος αρχαιολόγος Άρθουρ Έβανς άρχισε τις συστηματικές ανασκαφές το 1900, οι οποίες συνεχίστηκαν έως το 1931 με την ανακάλυψη του ανακτόρου, μεγάλου τμήματος της μινωικής πόλης και των νεκροταφείων.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.

de	Ausgrabung, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	archäologischer Fund	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Speziell für Kinder gibt es zudem ein Entdeckungszentrum. Zu diesem gehören eine Höhle, ein kleiner Berg mit Bildern von einheimischen Tieren und eine Darstellung von Ausgrabungen längst ausgestorbener Säugetiere.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .
el	βασιλική	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	χριστιανικός ναός ορθογώνιου σχήματος, που χωρίζεται με κίονες ή πεσσούς σε κλίτη	Μπαμπινιώτη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Είναι τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική με στοά στη δυτική πλευρά.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Basilika, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	Kirche der frühchristlichen Zeit/ Kirchenbau mit erhöhtem Mittelschiff in der Art der Basilika	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Die Basilika St. Mark, heute eine Kunstgalerie, liegt nur einen Steinwurf vom Platz entfernt. Dieses wichtige Gebäude, das die venezianische Architektur darstellt, präsentiert Werke	M., A. <i>Heraklion – Ein Reiseführer in die Hauptstadt Kretas.</i> Reisemundo. Retrieved 1 February 2022, from https://www.reisemundo.com/ziele/griechenland/heraklion/ .

					lokaler Künstler sowie historische Artefakte.	
el	γαλέρα	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.	μεγάλο πολεμικό σκάφος με κουπιά και ιστία	Μπαμπινιώ Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Από εδώ εύκολα μπορείτε να κατεβείτε στο παλιό βενετικό λιμάνι όπου θα δείτε τα εντυπωσιακά νεώρια όπου ναυπηγούνται και επισκευάζονται οι γαλέρες.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.
de	Galeere, die	<i>PONS</i> λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο. El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	(im Mittelalter) vor allem durch Rudern angetriebenes Schiff (mit zwei Segelmasten) des Mittelmeerraums, meist mit zum Rudern verurteilten Sklaven, Sträflingen oder Gefangenen	<i>Duden</i> Startseite. Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Noch vor der Kasse hängt rechts an der Wand die Gallionsfigur einer venezianischen Galeere des 16./17. Jh. Schlangen liegen auf ihren Schultern.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugtipps</i> . Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .

el	θρύλος	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	η προφορική διήγηση, συνήθως μυθικού χαρακτήρα, που μεταδίδεται από γενιά σε γενιά	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Τότε, όπως λέει ο θρύλος, την τύλιξαν με κομμένα φύλλα μυρτιάς που αργότερα ζωντάνεψαν, μεγάλωσαν και έγιναν το θαυματοουργό δέντρο που υπάρχει σήμερα πίσω από την εκκλησία.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Legende, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons. com/%CE%B5% CF%84%CE% AC%CF%86% CF%81%CE% B1%CF%83% CE%B7 .	ausschmückende Darstellung, glorifizierende Erzählung, Geschichte	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www .duden.de/ .	Der Palast wird auch mit faszinierende n Legenden verbunden, so der Mythos von Minotaurus im Labyrinth, das sich unter dem Palast befunden haben soll oder der Mythos von Daidalos und Ikaros.	<i>Knossos Palace.</i> Thehotel.gr. Retrieved 1 February 2022, from https://www.thehot el.gr/hersonissos- villas/de/Heraklion/ Knossos-Palast .
el	κρήνη	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	κατασκευή από την οποία αναβλύζει το νερό φυσικής πηγής ή τεχνητού πίδακα	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Σχεδόν απέναντι από τη Δημοτική Πινακοθήκη θα δείτε την πλατεία με τα λιοντάρια – όπως συνηθίζουν να τη λένε οι ντόπιοι από τα τέσσερα μαρμάρινα λιοντάρια που στηρίζουν την κρήνη	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

					του Μοροζίνι.	
de	Brunnen, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	[künstlerisch gestaltete] Einfassung, Ummauerung eines Brunnens mit Becken zum Auffangen des Wassers	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Seine besondere Zier ist ein Brunnen, den der venezianische Gouverneur Francesco Morosini zur besseren Trinkwasserversorgung der Bürger im Jahr 1628 stiftete.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .
el	κωδωνοστάσιο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	το καμπαναριό	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Διέθετε εντυπωσιακό κωδωνοστάσιο το οποίο γκρεμίστηκε από τους Τούρκους που έκτισαν στη θέση του μιναρέ.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Glockenturm, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	eigens für eine Glocke, für die Glocken vorgesehener Turm einer Kirche, eines Rathauses o. Ä.	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Der Tempel der geweiht war zu dem Schutzpatron von Venedig wurde 1239 gebaut. Er ist dreischiffig königlich und aus Holz gebaut, mit einer Vorhalle an der Westseite. Er hatte einen beeindruckenden Glockenturm, der von den Türken abgerissen wurde und in seinem Platz wurde ein Minarett gebaut.	<i>Heraklion of Crete.</i> Hotelsline.gr. Retrieved 1 February 2022, from http://www.hotelsline.gr/city/heraklion/Heraklion_ge.php .
el	λαογράφος	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	ο επιστήμονας που ασχολείται με τη λαογραφία	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Για να κατασκευαστεί αυτό το μουσείο «Παραδοσιακής ζωής και λαϊκού πολιτισμού Κρήτης», όπως αυτοπροσδιορίζεται, ανατολικά της πολύβουης Χερσονήσου, χρειάστηκαν περίπου 6 χρόνια δουλειάς του επίκουρου καθηγητή Οφθαλμολογίας	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

					ας και συλλέκτη- λαογράφου Γιώργου Μαρκάρη, του γιου του Γιάννη και τεσσάρων εργατών.	
de	Volkskundler, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	Wissenschaftler auf dem Gebiet der Volkskunde; Folklorist	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Das Museum "Lychnostatis" wurde von dem Augenarzt - Professor Yiorgos Markakis, Sammler und Volkskundler gegrundet.	<i>Das Museum Lychnostatis.</i> Lychnostatis.gr. Retrieved 1 February 2022, from https://www.lychnostatis.gr/index.php?page=the-museum&hl=de_DE .
el	μαντινάδα	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	αυτοσχέδιο τραγούδι με ομοιοκαταληξία, που τραγουδιέται στην Κρήτη με συνοδεία λύρας	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Στα εκθέματα του «Λυχνοστάτη » υπάρχουν υπομνήματα με κρητικές μαντινάδες.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Mantinada, die	<i>Auf Kreta gehören Kultur und Tourismus zusammen.</i> euronews. (2015). Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου 2021, από https://de.euronews.com/kultur/2015/09/09/auf-kreta-gehoren-kultur-und-tourismus-zusammen .	Typischerweise haben die Texte der kretischen Instrumentalmusik die Form von mantinadas (Griechisch: μαντινάδα): fünfzehnsilbige reimende (oder assonante) Couplets, die ihren Ursprung in der mittelalterlichen kretischen Poesie (als reimende Couplets) sowie in früheren (nicht reimenden) Formen des griechischen Verses (in derselben fünfzehnsilbigen Form) haben.	<i>Musik von Kreta.</i> Enzyklopädie. (2020). Retrieved 1 February 2022, from https://wikigerman.edu.vn/wiki10/2020/12/02/musik-von-kreta-wikipedia-2/ .	Einige Mantinadas werden als eigenständige Reimpaare aus längeren Gedichten extrahiert, insbesondere die Erotokritos, ein episches Gedicht, das ein Grundnahrungsmittel der kretischen Renaissance-Literatur ist.	<i>Musik von Kreta.</i> Enzyklopädie. (2020). Retrieved 1 February 2022, from https://wikigerman.edu.vn/wiki10/2020/12/02/musik-von-kreta-wikipedia-2/ .
el	μιναρές	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.	ο ψηλός και λεπτός πύργος του μουσουλμανικού ναού	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Διέθετε εντυπωσιακό κωδωνοστάσιο το οποίο γκρεμίστηκε από τους Τούρκους που έκτισαν στη θέση του μιναρέ.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.
de	Minarett, das	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	Turm einer Moschee	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	In der Nähe des Retimiota-Tores baute der Türke die Moschee von Hussein Pascha, dessen Minarett zum Bestellen des Schliessens oder zum Öffnen des Tores verwendet wurde.	<i>Tourist-Info für die Insel Kreta, Griechenland - Chania Geschichte: Die Burg von Chania.</i> Cretanbeaches.com. Retrieved 1 February 2022, from https://www.cretanbeaches.com/de/st%C3%A4dte-auf-kreta/chania/chania-geschichte .

el	μοναστήρι	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	σύνολο οικημάτων όπου ζουν μοναχοί και συνεκδοχικά η κοινότητα των μοναχών	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Το πιο παλιό είναι το γυναικείο μοναστήρι της Παλιανής (του 6ου αιώνα, είναι αρχαιότερο και από το μοναστήρι του Αγίου Όρους), που απέχει 2 χλμ. από το χωριό Βενεράτο.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Kloster, das	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons. com/%CE%B5% CF%84%CE% AC%CF%86% CF%81%CE% B1%CF%83% CE%B7 .	Gebäude[komplex], in dem Mönche oder Nonnen von der Welt abgesondert leben	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www .duden.de/ .	Die wichtigste religiöse Sehenswürdi gkeit ist das Kloster Arkadien, ein sehr schöner Bau, der in den besten Traditionen der vergangenen Jahrhunderte gebaut wurde.	<i>Iraklio Reiseführer Was zu sehen in Iraklio - Sehenswürdigkeite n & interessante Orte.</i> Orangesmile.com. Retrieved 1 February 2022, from https://www.orange smile.com/reiseinfo s/heraklion/index.h tm .
el	μύθος	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	η αφήγηση που αποτελεί τμήμα ευρύτερης μυθικής παράδοσης, αναφέρεται κυρίως σε θεούς και ήρωες και συνδέει σχηματικά πραγματικά ή φανταστικά γεγονότα, για να ερμηνεύσει ένα φυσικό φαινόμενο, μια θρησκευτική ή κοινωνική πρακτική	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως είναι πηγή των πιο γοητευτικών ελληνικών μύθων –όπως του Θησέα με τον μίτο της Αριάδνης και του Δαίδαλου και του γιου του Ίκαρου, με την πρώτη πτητική μηχανή.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Sage, die / Mythos, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	ursprünglich mündlich überlieferter Bericht über eine im Einzelnen nicht verbürgte, nicht alltägliche, oft wunderbare Begebenheit	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Diese Elemente rechtfertigen zusammen mit der komplexen architektonischen Struktur den kretischen Mythos des Labyrinths.	<i>Der minoische Palast von Knossos – Zwischen Mythos und Geschichte.</i> Graktuell.gr. (2021). Retrieved 1 February 2022, from https://www.graktuell.gr/kulturbildung/1920-der-minoische-palast-von-knossos-%E2%80%93-zwischen-mythos-und-geschichte .
el	οικισμός	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	κάθε κατοικημένη περιοχή με οικοδομήματα	Μπαμπινιώτης, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Παραδοσιακός κρητικός οικισμός, με αναπαλαιωμένα πετρόκτιστα σπίτια και ερείπια παλιών κατοικιών.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Siedlung, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	Gruppe [gleichartiger, kleinerer] Wohnhäuser [mit Garten] am Stadtrand o. Ä./ menschliche Niederlassung; Ansammlung von Gebäuden, in denen Menschen wohnen, samt den dabei befindlichen, anderen Zwecken dienenden Bauten, Einrichtungen, Verkehrsflächen usw.	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Heraklion war in minoischer Zeit, also vor rund 3500 Jahren, der Hafen der minoischen Palastsiedlung von Knossos. Heute ist es das administrative und wirtschaftliche Zentrum der Insel Kreta.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .

el	οχύρωση	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	το να οχυρώνεται θέση, τοποθεσία, περιοχή κλπ. (συνεκδ.) το σύνολο των έργων που εκτελούνται για τον σκοπό αυτόν	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Από εδώ, καθώς και από τον προμαχώνα Σαμπιονάρα (ή της Άμμου) στο ανατολικό άκρο της οχύρωσης, έγινε η έφοδος και η κατάληψη του Κάστρου από τους Τούρκους το 1669.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Befestigung, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	das Ausbauen, Errichten militärischer Verteidigungsanlagen/ das Widerstandsfähig- , Haltbarmachen	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Die Burg von Chania, 15 Jahre vor der Eroberung von Kreta durch die Türken im Jahre 1630, wurde mit 319 Kanonen, 30695 Kanonenkuge ln und 413.274 Pfund Schießpulver ausgestattet. Trotz dieser starken Befestigung n erklärte General Del Monte im Jahre 1591, dass die Verteidigung der Stadt unangemess en sei und schlug vor, dass sie auf den Ort des alten Aptera	<i>Tourist-Info für die Insel Kreta, Griechenland - Chania Geschichte: Die Burg von Chania.</i> Cretanbeaches.com . Retrieved 1 February 2022, from https://www.cretanbeaches.com/de/st%C3%A4dte-auf-kreta/chania/chania-geschichte .

					mit Blick auf die Bucht von Souda gebracht werden sollte.	
el	πολιορκία	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	ο αποκλεισμός οχυρωμένης θέσης από στρατιωτικές δυνάμεις με στόχο την κατάληψή της	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Οι επιθέσεις που δέχθηκε ήταν πολλές με αποκορύφωμα την πολιορκία διάρκειας 21 ετών που άρχισε τον Μάιο του 1648.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Belagerung, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	das Belagertwerden; das Belagern	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Die Festungsmauern von Heraklion sind eine der größten Befestigungsanlagen im Mittelmeerraum und haben der Stadt gute Dienste geleistet: Sie haben 21 Jahre lang der türkischen Belagerung	<i>Venezianische Festungsmauer.</i> Expedia.de. Retrieved 1 February 2022, from https://www.expedia.de/Venezianische-Festungsmauer-Heraklion.d6062201.POI?pwaLob=wizard-package-pwa .

					Heraklions stand gehalten.	
el	προμαχώνας	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.	τμήμα οχυρού από το οποίο μάχεται κανείς	Μπαμπινιώτη, Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Μαζί με αυτόν του Παντοκράτορα και του Βιτούρι ήταν οι ισχυρότεροι χερσαίοι προμαχώνες –γι’ αυτό και δέχθηκαν το κυριότερο βάρος της επίθεσης του τουρκικού πυροβολικού.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.
de	Bastion, die	<i>Expedia.de</i> . Venezianische Festungsmauer. Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου 2021, από https://www.expedia.de/Venezianische-Festungsmauer-Heraklion.d6062201.POI?package=wizard-package-pwa .	Bollwerk, Bastei	DWDS – <i>Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache</i> . DWDS. Retrieved 1 February 2022, from https://www.dwds.de/ .	Heute kannst du aber auf ihnen spazieren, ihre verschiedenen Bastionen besuchen und den Blick auf die Stadt genießen.	M., A. <i>Heraklion – Ein Reiseführer in die Hauptstadt Kretas</i> . Reisemundo. Retrieved 1 February 2022, from https://www.reisemundo.com/ziele/griechenland/heraklion/ .

el	ρακή	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	διαφανές δυνατό οινοπνευματώδες ποτό που παράγεται κυρίως στην Κρήτη με απόσταξη	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Γυρίζοντας, ένα – τουλάχιστον– μπουκάλι με ρακή θα κρύβεται φυλαγμένο στην τσάντα σου και αυτός ο τόπος με τους σπάνιους ανθρώπους, στην καρδιά σου.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Raki, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons. com/%CE%B5% CF%84%CE% AC%CF%86% CF%81%CE% B1%CF%83% CE%B7 .	türkischer Branntwein aus Anis und Rosinen	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www .duden.de/ .	Man bestellt mehrere davon und trinkt dazu bevorzugt offenen Wein oder eben Raki, den Namensgeber dieses Tavernentyps .	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeite n und Ausflugtipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com /de/kreta-heraklion .
el	τζαμί	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	μουσουλμανικός ναός	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Επί τουρκοκρατί ας μετατράπηκε σε τζαμί και ο ναός που βλέπεται τώρα κτίστηκε από την αρχή, αφού ο προηγούμενο ς καταστράφηκ ε από τον μεγάλο σεισμό του 1856.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Moschee, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	islamisches Gotteshaus	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	In der Nähe des Retimiota-Tores baute der Türke die Moschee von Hussein Pascha, dessen Minarett zum Bestellen des Schliessens oder zum Öffnen des Tores verwendet wurde.	<i>Tourist-Info für die Insel Kreta, Griechenland - Chania Geschichte: Die Burg von Chania.</i> Cretanbeaches.com . Retrieved 1 February 2022, from https://www.cretanbeaches.com/de/st%C3%A4dte-auf-kreta/chania/chania-geschichte .
el	τοιχογραφία	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	ζωγραφική παράσταση στην επιφάνεια τοίχου ή οροφής οικοδομήματος	Μπαμπινιώ Γ. (2008). <i>Λεξικό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογίας.	Η τοιχογραφία που θα δείτε απεικονίζει έναν άνδρα που κρατάει ένα αγγείο για σπονδές (ρυτό).	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Wandbild, das	<i>Minos Palast in Knossos.</i> Cretanbeaches.com. Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου 2021, από https://www.cretanbeaches.com/de/geschichte/arch%C3%A4ologische-seiten/minoische-kultu/knossos-palast .	Malerei, Relief, Bespannung o. Ä. auf der Innen- oder Außenwand eines Gebäudes	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Zu den wichtigsten Räumen zählen der Doppelaxt-Saal und die Gemächer der Königin mit dem berühmten Delphinwandbild.	<i>Der minoische Palast von Knossos – Zwischen Mythos und Geschichte.</i> Graktuell.gr. (2021). Retrieved 1 February 2022, from https://www.graktuell.gr/kulturbildung/1920-der-minoische-palast-von-knossos-%E2%80%93-zwischen-mythos-und-geschichte .

el	τοιχοποιία	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	η κατασκευή τοίχων	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Κτίστηκε το 1870 στην Τουρκογειτον ιά, πάνω σε μινωική τοιχοποιία και σύμφωνα με την παραδοσιακή αρχιτεκτονικ ή.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>
de	Mauerwerk, das	<i>Knossos – Zentrum der minoischen Hochkultur auf Kreta.</i> Ferienhaus- griechenland.d e. Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου 2021, από https://www.fe rienhaus- griechenland.d e/sehenswuerdi gkeiten/knosso s/ .	(aus Bau-, Mauersteinen) gemauertes Gefüge/ Gesamtheit der Mauern eines Gebäudes	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www .duden.de/ .	Die Schäden hielten sich jedoch dank der in das Mauerwerk eingelassenen Zederhölzer in Grenzen.	<i>Knossos – Zentrum der minoischen Hochkultur auf Kreta.</i> Ferienhaus- griechenland.de. Retrieved 1 February 2022, from https://www.ferien haus- griechenland.de/se henswuerdigkeiten/ knossos/ .
el	φρούριο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	μεγάλο οχυρό κτίριο για την υπεράσπιση περιοχής από εχθρική επίθεση	Μπαμπινιώ τη, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2n d ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Και μία δεύτερη ματιά: στην αγαπημένη της πόλη που ανανεώνεται συνεχώς και γίνεται πιο φιλική, με πεζόδρομους που σε προσκαλούν για ατελείωτους περιπάτους στην καρδιά της μαζί μ' αυτούς που θα κάνεις πάνω από τα επιβλητικά ενετικά τείχη	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

					ή στο φρούριο του Κούλε και τον φάρο του νέου λιμανιού.	
de	Festung, die	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	stark befestigte, strategischen Zwecken dienende Verteidigungsanlage; Zitadelle	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Gehen Sie vom Busbahnhof auf breitem Fußweg 350 m nach Westen, gelangen Sie zum alten Hafenbecken aus venezianisch er Zeit, das von der gut erhaltenen Fe stung Koules bewa cht wurde.	<i>Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeite n und Ausflugtipps.</i> Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Retrieved 1 February 2022, from https://corissia.com/de/kreta-heraklion .
el	χωματόδρομος	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>	δρόμος με επιφάνεια από χώμα	Μπαμπινιώ της, Γ. (2008). <i>Λεξι κό για το Σχολείο & το Γραφείο</i> (2nd ed.). Κέντρο Λεξικολογί ας.	Αν θέλετε πάντως μπορείτε να συνεχίσετε στον χωματόδρομο και αφού περάσετε τον προμαχώνα Βιτούρι να καταλήξετε στην πλατεία Ελευθερίας.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. <i>Ανα καλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη.</i>

de	Feldweg, der	<i>PONS λεξικό ερμηνείες, μεταφράσεις, λεξιλόγιο.</i> El.pons.com. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2021, από https://el.pons.com/%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7 .	[unbefestigter] schmaler Weg, der zwischen Feldern (2) und Wiesen hindurchführt	<i>Duden Startseite.</i> Duden. Retrieved 1 February 2022, from https://www.duden.de/ .	Weiter auf dem Feldweg und dann die Bastion Vitouri, der Spaziergang führt zur Platia Eleytherias (Platz der Freiheit).	<i>Heraklion of Crete.</i> Hotelsline.gr. Retrieved 1 February 2022, from http://www.hotelsline.gr/city/heraklion/Heraklion_ge.php .
----	--------------	--	---	---	---	---

Πρωτότυπο Κείμενο

- Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης - Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού. (2007). *Ανακαλύψτε την Ελλάδα: Βόρεια Κρήτη*. Αθήνα.

Έντυπη Βιβλιογραφία

- Χωρ. Συγγρ. Nelles Verlag. *Kreta: Reiseführer mit aktuellen Reisetipps und zahlreichen Detailkarten* (151-197).
- Nord, C. (2014) (Μτφ.: Γραμμενίδης, Σ.Π., Λάμπρου, Δ.Δ., 2018). *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*. Διάυλος.
- Παπαϊωάννου, Μ. (2022). *Τουριστικός Λόγος και Μετάφραση: η περίπτωση των ταξιδιωτικών οδηγιών*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Riess, K., & Vermeer, H. (1984) (Μτφ.: Seel, O.I., 2021). Θεμελίωση μιας Γενικής Θεωρίας της Μετάφρασης. Διάυλος.
- Verigou, K., & Hackenberg, R. (2013) (2019). *KRETA: Zeit für das Beste*. Bruckmann.
- Ziegler, C. (2015). *111 Orte auf Kreta die man gesehen haben muss*. Emons.

Ηλεκτρονικές Πηγές

- *Das Museum Lychnostatis*. Lychnostatis.gr. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από https://www.lychnostatis.gr/index.php?page=the-museum&hl=de_DE.
- *Der minoische Palast von Knossos – Zwischen Mythos und Geschichte*. Graktuell.gr. (2021). Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.graktuell.gr/kultur-bildung/1920-der-minoische-palast-von-knossos-%E2%80%93-zwischen-mythos-und-geschichte>.
- *Die 8 besten Heraklion Sehenswürdigkeiten und Ausflugstipps*. dertraveldude. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://dertraveldude.de/heraklion-sehenswuerdigkeiten-ausfluege/>.
- *Heraklion auf Kreta | Tipps und Sehenswürdigkeiten*. Reisepsycho. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://reisepsycho.com/heraklion-auf-kreta-tipps-und-sehenswuerdigkeiten/>.
- *Heraklion of Crete*. Hotelsline.gr. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από http://www.hotelsline.gr/city/heraklion/Heraklion_ge.php.
- *Iraklio Reiseführer | Was zu sehen in Iraklio - Sehenswürdigkeiten & interessante Orte*. Orangesmile.com. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.orangesmile.com/reiseinfos/heraklion/index.htm>.
- *Knossos Palace*. Thehotel.gr. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.thehotel.gr/hersonissos-villas/de/Heraklion/Knossos-Palast>.
- *Knossos – Zentrum der minoischen Hochkultur auf Kreta*. Ferienhaus-griechenland.de. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.ferienhaus-griechenland.de/sehenswuerdigkeiten/knossos/>.
- M., A. *Heraklion – Ein Reiseführer in die Hauptstadt Kretas*. Reisemundo. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.reisemundo.com/ziele/griechenland/heraklion/>.

- *Musik von Kreta*. Enzyklopädie. (2020). Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://wikigerman.edu.vn/wiki10/2020/12/02/musik-von-kreta-wikipedia-2/>.
- *Reiseführer Heraklion Kreta - Sehenswürdigkeiten und Ausflugtipps*. Corissia Hotels - I.Tsiledakis A.E (AG). Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://corissia.com/de/kreta-heraklion>.
- *Tourist-Info für die Insel Kreta, Griechenland - Chania Geschichte: Die Burg von Chania*. Cretanbeaches.com. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.cretanbeaches.com/de/st%C3%A4dte-auf-kreta/chania/chania-geschichte>.
- *Venezianische Festungsmauer*. Expedia.de. Ανακτήθηκε 1 Φεβρουαρίου 2022, από <https://www.expedia.de/Venezianische-Festungsmauer-Heraklion.d6062201.POI?pwaLob=wizard-package-pwa>.